

ПРИЧЕ СОЛОМУНОВЕ

јануар, фебруар, март 2015.

Садржај:

1. Позив мудрости	5
2. Слушање	13
3. Питање живота и смрти	21
4. Божанска мудрост	29
5. Благослови намењени праведнима	37
6. Није увек све онако како изгледа	45
7. Укротити језик	53
8. Речи мудрости	61
9. Један Законодавац и Судија	69
10. Иза маске	77
11. Живети вером	85
12. Молитва, излечење и обновљење	93
13. Жене и вино	101

Приче Соломунове

Аутор: Жак Дукан

Број: 1/2015.

Припрема:

Хришћанска адвентистичка црква, Одељење за суботну школу

www.subotnaskola.org

Одговара:

Игор Боснић, Београд, Радослава Грујића 4

Превод: Драгана Тодоран

Лектура: Томислав Стефановић

Издаје:

ТИП Препород, Београд

За издавача:

Драган Пејовски,

11000 Београд, Радослава Грујића 4

Табеле заласка Сунца припрема: мр Радомир Грујић

Штампа: Euro Dream, Нова Пазова, 2014.

Тираж: 4000

© [2013] Генерална конференција Хришћанске адвентистичке цркве*. Сва права придржана. Ниједно лице или установа не може да мења, преправља, прилагођава, преводи, репродукује или објављује ниједан део библијске поуке без претходног писменог одобрења Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве*. Одељенске службе Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* су овлашћене да се побрину за превод библијске поуке, у складу са посебним смерницама. Ауторска права таквих превода и њихово објављивање и даље су у надлежности Генералне конференције. Изрази »Хришћанска адвентистичка«, »Адвентистичка« и лого са пламеном су регистроване ознаке Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* и не могу се користити без претходног одобрења Генералне конференције.

УВОД РЕЧИ МУДРОГ ЧОВЕКА

У многим библијским књигама сачуване су дубоке духовне и теолошке истине, али у Причама Соломуновим налазимо практичне и корисне савете за свакодневни живот.

Кратке, уравнотежене, поетичне, бритке и често духовите пословице свеопштег су карактера, лако се памте, указују на суштину, понекад успешније од речитих говора и оштрих расправа.

На пример: »Иди к мраву, љенивче, гледај путове његове, и омудрај.« (Приче 6,6) Или: »Боље је живјети у земљи пустој него са женом свадљивом и гневљивом.« (Приче 21,19) Или: »Ако је гладан ненавидник (непријатељ) твој, нахрани га хљеба, и ако је жедан, напој га воде. Јер ћеш живо угљевље згрнути на главу његову, и Господ ће ти платити.« (Приче 25,21.22) Ко може да заборави овакве слике?

Приче Соломунове сведоче о мудрости коју су чували многи нараштаји. Сматра се да су писци цар Соломун (Приче 1,1-9.18; 10,1-22.16; 25-29); непознати »мудри човек« са древног Блиског истока (Приче 22,17-24.22; 24,23-34); и Агур, који није припадао израиљском народу (Приче 30,1-33). У књизи је чак потврђен допринос цара Језекије у сакупљању прича (Приче 25,1). Такође, у неким случајевима, књига одражава текстове са древног Блиског истока, нарочито из старог Египта.

Ипак, библијска књига Приче Соломунове представља Божју реч, зато што су божанским надахнућем писци спојили своје записане текстове. Иако се Бог ретко јасно спомиње у текстовима, Он је увек присутан: када смо на пијаци, када говоримо, једемо, пијемо, радимо, купујемо, продајемо, дружимо се. Бог који се јавља у Причама није само Бог верних особа, било да је у питању свештеник или верник који седи у црквеној клупи. Божанство је овде приказано у радној одећи.

Приче Соломунове, такође, откривају шта значи бојати се Бога (Приче 1,7; 31,30), не само у Цркви, већ у свакодневном животу, зато што начин нашег живота говори гласније од нашег проповедања, молитве, чак и жртве (Приче 28,9; 15,8).

Према Причама Соломуновим »мудрост« се открива када на »свијем путевима својим« имамо Господа на уму (Приче 3,6); односно, мудрост представља живот вере и послушности.

Читајући Приче Соломунове научићемо како да постанемо мудри, истински мудри, у практичном смислу. Оне одговарају на следећа питања: Како и чему да поучавамо своју децу? Како можемо бити срећни и успешни? Зашто имамо потешкоће са новцем? Како можемо добити унапређење на послу? Како можемо да се одупремо телесним искушењима? Како можемо да се изборимо са својим гневом?

Коначно, мудрост се не односи искључиво на интелектуалне способности. Напротив, особа која је сигурна у своје умне способности у највећој је опасности да се извргне руглу, зато што и најмудрији човек зна веома мало. Неки људи сматрају себе толико мудрима да не осећају потребу за стицањем даљег знања. Међутим, услов да бисмо стекли мудрост је бити понизан, осећати потребу за мудрошћу и затражити је.

Приче Соломунове дубоке су и богате у својим поукама, и баве се различитим темама. Морали смо да одаберемо само неке од њих. Нисмо у прилици да их све проучимо, иако су све вредне проучавања и молитве.

Жак Дукан је професор јеврејског језика и Старог завета. Ради као директор Института јеврејско-хришћанских студија на адвентистичком Теолошком факултету, на Универзитету Ендрус. Пореклом Француз (рођен у Алжиру), Дукан је докторирао на одсеку за јеврејски језик на универзитету у Стразбуру и стекао диплому доктора теологије на Универзитету Ендрус.

ПОЗИВ МУДРОСТИ

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 1-3; 1. Мојсијева 1,1; 2. Мојсијева 19,16; 20,20; Приче 11,30; 13,12; 15,4.

Текст за памћење: »Почетак је мудрости страх Господњи; луди презиру мудрост и наставу.« (Приче 1,7)

Још од времена постојања врта у Едему све до данас, корен људске несреће лежи у погрешном избору. »Човек је све изгубио, јер је одлучио да радије слуша обмањивача него Онога који је Истина, који Једини све зна. Мешањем добра и зла човеков ум постао је помућен.« (Елен Вајт, Васпитање, стр. 25. оригинал)

Приче Соломунове могу нам помоћи да исправно одлучимо, да изаберемо Божји пут, а не пут обмањивача. Када отац или мајка разговарају са својим дететом, не само да га упозоравају да не учини погрешан избор, већ га охрабрују да изврши прави. То је веома важно зато што наш избор у дословном смислу представља питање живота и смрти.

Прва три поглавља Прича Соломунових откривају овај метод васпитања. Након што је објаснио циљ ове књиге: »Да се познаје мудрост« (Приче 1,2), и изложио главно начело књиге: »Почетак је мудрости страх Господњи« (Приче 1,7; упореди: Приче 9,10), аутор се бави различитим темама, од упућивања речи опомене да не љубимо лудост до позивања да одговоримо на позив небеске мудрости.

Текст у 1. поглављу Прича Соломунових од 1. до 6. стиха, који започиње следећим речима: »Приче Соломуна сина Давидова, цара Израилева«, успоставља везу између Прича и 1. О царевима 3,5-14. У 1. Књизи о царевима (као и у Причама Соломуновим), Соломун је представљен као син који тражи мудрост од Бога. Поред тога што је у обе књиге ословљен као »син Давидов«, у оба текста јављају се следеће значајне речи: »разум«, »мудрост«, »суд«. Ова подударана не само да потврђују да је Соломун написао Приче, већ и да се та књига бави људском потрагом за Божјом мудрошћу.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 1,7. Шта је мудрост? Шта је »страх Господњи«? У каквом су односу ова два појма?

»Мудрост« је овде одређена као верско искуство. Повезана је са страхом Господњим. Ова важна идеја у јеврејској религији представља кључ за Приче Соломунове. Не само да се јавља више пута, већ уоквирује целу књигу (Приче 1,7; 31,30).

Страх Господњи нема никакве везе са сујеверним и детињастим страхом од божанске казне. Њега треба схватити као снажну свест о Божјем личном присуству свуда и у свако време. Страх Господњи обележио је реакцију народа приликом Божјег откривања на Синају (2. Мојсијева 19,16; 20,20), као и њихово обавезивање приликом склапања завета са Богом да буду верни и да воле Бога (5. Мојсијева 10,12).

Укратко речено, бојати се Бога значи бити веран и волети Бога.

Изјава да је »почетак мудрости страх Господњи« значи да мудрост потиче из »страха«. Реч »почетак« на јеврејском језику (reshit) усмерава нашу пажњу на увод извештаја о стварању (1. Мојсијева 1,1). Значи, прва поука о мудрости односи се на схватање да је Бог наш Створитељ, Онај који нам даје живот и који је увек поред нас – Бог љубави, правде и откупљења (Јован 3,16; Псалам 89,14; Јеврејима 9,12).

Речено нам је да љубимо Бога и да Га се бојимо. Како се ове две мисли односе на ваше искуство са Господом?

ПРАВО ВАСПИТАЊЕ

Прочитајте текст из Прича Соломунових 1,8-19. Која су два супротна начина »васпитања« представљена у овим стиховима? Шта је њихова основна порука, не само за родитеље, већ за свакога ко се боји Господа?

Васпитање је, пре свега, породично питање. Право васпитање најпре примамо од родитеља. Оно се у овим стиховима спомиње као »настава« и »наука«, док се у неким преводима на енглеском језику јавља и реч »закон«. Јеврејска реч »закон«, тора, значи »смер«. Родитељи треба да упуте своју децу у правом смеру. Супротно томе, друга врста »васпитања« није именована. Просто се наводи као глас грешника, који води у погрешном смеру.

»У својој мудрости Господ је одредио да породица буде највећа васпитна установа. Васпитање детета треба да почне у дому. То је његова прва школа. Ту ће оно од родитеља добити поуке које ће га водити целог живота...Утицаји породичног васпитања су сила која одлучује између добра и зла... Ако се дете у дому правилно не васпита, сотона ће га васпитати преко својих оруђа.« (Елен Вајт, *Темељи срећног дома*, стр. 182. оригинал)

Најбољи доказ у корист породичног васпитања су његови резултати, односно карактерне врлине, које су попут украса на нечијој глави или око врата. У блискоисточној култури деца су наслеђивала драгоцене огрлице и наруквике од својих родитеља као вредно наследство. Васпитање је важније од материјалног богатства. Време проведено са децом биће од много веће вредности за њих, него време које проведете на радном месту. Освртање на грло и главу, односно нечије лице, указује да ће васпитање обликовати личност детета. Када је грешников и безумников пут у питању, спомињу се само ноге (Приче 1,15), као да је залутало дете изгубило свој идентитет.

Како можемо да се одупремо искушењима која култура, друштво, пријатељи, чак и породица стављају пред нас?

Прочитајте текст из Прича Соломунових 1,20.21. Како је мудрост овде приказана? Које речи упућује?

Док грешници «засједају» и «вребају» (Приче 1,11.18), мудрост «виче на пољу» (Приче 1,20), «у највећој вреви виче» (Приче 1,21), и «говори своје бесједе». (Приче 1,21) Мудрост је овде персонификована и обраћа се људима на улици. Свима нуди своје савете у вези са свакодневним животним пословима. У вреви и буци коју стварају многи продавци продајући своје производе, позив који мудрост упућује мора бити гласан, јер се у супротном неће чути од буке коју ствара толико других гласова.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 1,22-32. Шта је последица одбацивања мудрости?

Људи не одбацују мудрост због мудрости као такве, већ због природе свог карактера. Они који одбацују мудрост описани су као охоли и презриви (Приче 1,25; упореди: Приче 1,30), који сматрају да поседују веће знање од других. По њима мудрост је за наивне и припросте. Међутим, они који одбацују мудрост наивни су и припрости; они су безумни који «мрзе на знање». (Приче 1,22; упореди: Приче 1,29)

Они који одбацују мудрост пожњеће плодове свог одбацивања. Одбивши да изаберу страх Господњи, «наситиће се савјета својих». (Приче 1,31) Када одбацимо мудрост која је одозго, често прихватимо лажи и неистините приче које сами измишљамо, или лажи и неистините приче које нам други нуде. На овај начин, Бога замењујемо идолима. Иронично је то да су они, који презиру религију, и исмевају оне које сматрају наивнима и припростима, често празноверни, који придају важност ономе што је краткотрајно и бескорисно, и што на крају не може да задовољи најосновније потребе срца.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 1,33. Какво обећање и наду налазимо у овом стиху? Како се ово обећање односи на наше лично искуство?

ПРЕДНОСТИ КОЈЕ МУДРОСТ ДОНОСИ

Прочитајте текст из Прича Соломунових 2,1-5. У којим условима можемо да разумемо »страх Господњи«? Какве одлуке треба да донесемо о том питању?

У тексту је три пута употребљена реч »ако«, означавајући три ступња у развоју васпитања. Прво »ако« указује на пасивни ступањ у облику слушања; односно, пријемчивост и пажњу приликом слушања речи мудрости (Приче 2,1.2). Друго »ако« указује на активни одговор у виду подизања гласа и призивања мудрости (Приче 2,3). Треће »ако« приказује ревно укљученост у тражење мудрости као што бисмо тражили »сакривено благо«. (Приче 2,4)

Прочитајте текст из Прича Соломунових 2,6-9. Које услове треба да испунимо да бисмо схватили правду? Какву одговорност Бог има у нашем прихватању мудрости?

Запазите да израз »Господ даје« у 6. стиху одговара изразу »познање Божје наћи ћеш« у 5. стиху. Мудрост је, као и спасење, Божји дар. Као што претходни текст описује процес који се одвија у човеку, овај текст описује божанско деловање: Он даје мудрост, Он штити и чува пут праведника.

Прочитајте текст у Причама Соломуновим 2,10-22. Шта се догађа када се мудрост коначно усели у срце?

Група речи »када дође мудрост у срце твоје« означава сами врх обраћења. Тада не само што ћемо уживати у знању Господњем, већ ћемо доживети пријатно искуство у својој души (Приче 2,10.11). Бићемо, такође, сачувани од зла пута (Приче 2,12), од зла које заводи (Приче 2,16) и хођаћемо стазама праведничким (Приче 2,20).

Прочитајте текст из Прича Соломунових 2,13.17. Шта представља први корак према злу и куда он води?

Иако смо грешници, не морамо да подлегнемо злу. Они који су се нашли на погрешном путу морали су прво да напусте исправан пут. Зло се зато најпре схвата као недостатак верности. Грех почиње неприметно и безазлено, али после извесног времена грешник не само да чини зло, већ и ужива у томе.

Шта чињеница да уживате да чините зло говори о вама? Или што је још горе, шта ће бити ако то више не сматрате злом?

НЕ ЗАБОРАВИТЕ!**Прочитајте текст из Прича Соломунових 3,7. Која нам замка прети ако мислимо да смо мудри?**

Бити мудар у сопственим очима значи бити у заблуди да нам Бог није потребан да бисмо постали мудри. Ово је безнадежна ситуација. »Више има надања од безумнога него од њега.« (Приче 26,12) Затим, мудрост је поново описана као верска посвећеност. Бити мудар значи држати Божје заповести (Приче 3,1), показивати »милост и истину« (Приче 3,3) и »уздати се у Господа«. (Приче 3,5) Мудрост обухвата блиску заједницу са Богом. Запазите да се реч »срце«, које означава место у коме дајемо свој лични одговор Божјем утицају, понавља више пута (Приче 3,1.3.5). (Срце је већ било споменуто у Причама 2,10. као место у које мудрост треба да уђе.)

Прочитајте текст у Причама Соломуновим 3,13-18. Какву награду примамо са даром мудрости?

Мудрост доноси живот и здравље (Приче 3,2.8.16.18.22). Једна од најснажнијих слика, која је неколико пута поновљена у књизи (Приче 11,30; 13,12; 15,4), јесте обећање о »дрвету животном«. (Приче 3,18) Ова метафора указује на врт у Едему. Под тим обећањем се не подразумева да ће примање мудрости омогућити вечни живот; већ да квалитет живота са Богом, у коме су наши први родитељи уживали у едемском врту, до одређене мере може бити обновљен. Када живимо у заједници са Богом, примамо одређене наговештаје о Едему и што је још боље, стичемо наду у обећано обновљење овог изгубљеног царства (види: Данило 7,18).

Прочитајте текст из Прича Соломунових 3,19.20. Зашто је потреба за мудрошћу толико важна?

Изненадан осврт на извештај о стварању као да не одговара овом оквиру. Ипак, ослањање на мудрост приликом стварања потврђује изјаву из 18. стиха, по којој су мудрост и дрво живота повезани. Ако је Бог мудрошћу створио небо и Земљу, онда мудрост није неважна. Поље деловања мудрости има космички карактер и превазилази границе нашег земаљског постојања. Мудрост се тиче и нашег вечног живота. Ово гледиште, такође, постоји и у обећању којим се завршава текст у 3. поглављу: »Мудри ће наслиједити славу.« (Приче 3,35)

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Прочитајте следеће текстове: Елен Вајт, поглавље »Сакривено благо«, стр. 111-114. оригинал, у књизи Поуке Великог Учитеља; »Благослов у дому«, стр. 334. оригинал, у књизи Порука младима; »Проучавање животних процеса у организму«, стр. 197.198. оригинал, у књизи Васпитање.

»Млади треба да схвате дубоку истину коју садржи библијска изјава да је у Богу »извор животу«. (Псалам 36,9) Он није само Зачетник свега, већ је и живот свему што живи. Његов је живот који примамо у сунчевој светлости, у чистом, свежем ваздуху, у храни која изграђује наше тело и одржава нашу снагу. Његов је живот којим живимо, из сата у сат, из тренутка у тренутак. Ако нису изопачени грехом, сви Његови дарови доносе живот, здравље и радост.« (Елен Вајт, Васпитање, стр. 197.198. оригинал)

»Многи имају утисак да је посвећење Богу штетно по здравље и пријатно осећање потпуног задовољства у друштвеним односима. Међутим, они који ходају стазом мудрости и светости схватају да је 'побожност корисна за свашто, имајући обећање живота садашњег и онога који иде'. Они уживају у правим животним задовољствима.« (Елен Вајт, *The SDA Bible Commentary*, 3. свеска, стр. 1156)

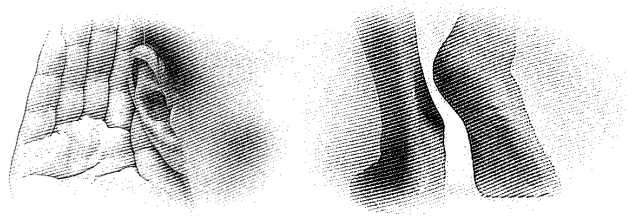
ЗА РАЗГОВОР:

1. Каква разлика постоји између мудрости и знања? Како је могуће да неко има велико знање, али не и мудрост?

2. Размишљајте о идеји »страх Господњи«. Ако »у љубави нема страха« (1. Јованова 4,18), како можемо да се бојимо Господа и да Га волимо? Како можемо да смиримо напетост која влада између правде и љубави у »страху Господњем«?

3. Зашто је бити »мудар у сопственим очима« стање које представља опасност, нарочито када узмемо у обзир колико је људско срце искварено, и колико је лако прибећи рационализацији сваког облика понашања? Сетите се оних који су рационализовали најгоре облике понашања. Како можемо бити сигурни да и ми не чинимо исто?

СЛУШАЊЕ

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 4; 1. О царевима 3,9; Матеј 13,44; Приче 5; 1. Коринћанима 10,13; Приче 6,1-19.

Текст за памћење: »Мјери стазу ногама својим, и сви путеви твоји нека су поравњени. Не сврћи ни надесно ни налијево, одвраћај ногу своју ода зла.« (Приче 4,26.27)

Истраживањима је изведен закључак да слух утиче на ход и да чак и равнотежа зависи од тога колико добро чујемо. На тај начин поуке или васпитање, односно оно што чујемо, значајно утиче на начин нашег живота. »Мудрост је главно«, записано је у Причама Соломуновим 4,7.

Међутим, колико год да су поуке добре, ученик мора да обрати пажњу на њих. Стари египатски учитељ није без разлога запазио да се »ухо дечака налази на његовим леђима, зато што слуша само када добије батине«. (У египатској уметности ученик је често био приказиван са великим ушима на својим леђима.)

Није довољно само знати шта је добро а шта зло, већ како изабрати добро а не зло. Мудро поступање огледа се у слушању одговарајућих поука и поштовању свега што смо научили, да не бисмо кренули у погрешном правцу.

СЛУШАЈТЕ!

Прочитајте 4. поглавље из Прича Соломунових. Какву практичну истину проналазимо у овом тексту и како је можемо применити у свом личном животу у тежњи да будемо верни Богу?

Чин »слушања« означава први корак у васпитању. Према традиционалном схватању Јевреја седиште мудрости или разума не налази се у уму, већ у ушима. То значи да пре него што покушамо да решимо одређени проблем, потребно је прво да га чујемо. То значи да треба да слушамо. Када Соломун тражи мудрост, он посебно тражи »срце разумно«, у дословном преводу »срце које слуша«. (1. О царевима 3,9)

Значи, први вид мудрости је »слушање«, што указује да мудрост потиче из спољашњег извора (у овом случају од родитеља). Мудрост не можемо сами открити. Самоизграђивање појединца је немогуће остварити у оквиру библијске мудрости. Мудрост је првенствено нешто што примамо, не нешто што обликујемо својим вештинама или што откривамо својим сјајним умом и закључивањем. Способност да »обратимо пажњу« подразумева укљученост срца. Потрага за мудрошћу, у том случају, није само равнодушан, објективан подухват. Срце, које је срж у животу сваког појединца и (у јеврејској мисли) седиште осећања, учествује у потрази за мудрошћу.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Матеју 13,44. и Књиге пророка Јеремије 29,13. Какву везу можете уочити између ових стихова и потраге за мудрошћу из 4. поглавља Прича Соломунових?

Осећања имају важну улогу у животу људских бића, и то не може и не треба да буде занемарено у нашој заједници са Богом. Како можемо да знамо које место заузимају осећања и какву вредност имају у односу на духовни живот? Како су вас осећања усмерила према ономе што је добро или зло, и шта сте научили из тих искустава?

ЗАШТИТИТЕ СВОЈУ ПОРОДИЦУ

Када једном донесемо одлуку да ходамо путем мудрости, морамо и даље бити веома опрезни зато што ћемо наићи на препреке на том путу (види: 1. Петрова 5,8). Једна од највећих опасности са којима се суочавамо односи се на нашу породицу, најдрагоценију, најосетљивију и најблискију област живота.

Прочитајте 5. поглавље из Прича Соломунових. Од каквих опасности треба да се чувамо?

Прва опасност лежи у нама, у нашим речима. Треба да пазимо на свој језик да бисмо били сигурни да оним што изговарамо не преносимо неодговарајућу или двосмислену поруку. Наше усне треба да буду у складу са знањем које имамо, и да исказују наша духовна гледишта.

Друга опасност потиче од жене или мушкараца (иако се у тексту спомиње опасност од »туђе жене«, ове речи треба схватити у уопштеном смислу; и мушкарац и жена могу да представљају искушење), који се мешају у живот једне породице. Они могу да заведу брачног друга и наведу га да прекрши брачни завет. Многи су увидели или доживели разорност последица овог греха.

Према тексту који смо прочитали, најбољи начин да се одупремо овим искушењима, која обично почињу заводљивим речима, јесте да послушамо речи мудрости. Пазећи на надахнута упутства и слушајући их, постоји већа вероватноћа да ћемо остати усредсређени на суштину и тако бити заштићени од прељубе, и било ког другог искушења које нам се нађе на путу.

Наравно, не само што треба да се подаље држимо од прељубе, већ и да избегавамо да одлазимо на места где »заводница« борава (Приче 5,10), да се не приближавамо њеним вратима (Приче 5,8).

На крају, можда најбоља заштита од искушења да заволимо другу жену или мушкараца јесте следеће: волите свог брачног друга »жену (или човека) младости своје«. (Приче 5,18) Писац Књиге проповедникове слаже се са овим саветом: »Уживај живот са женом коју љубиш свега вијека својега таштега, који ти је дат под сунцем за све вријеме таштине твоје, јер ти је то дио у животу и од труда твојега којим се трудиш под сунцем.« (Књига проповедникова 9,9) Будите захвални на ономе што имате и тада нећете тражити задовољства на другом месту.

Прочитајте текст из 1. Коринћанима 10,13. Имајући ово обећање у виду, које одлучне и практичне кораке треба да предузмете управо сада, да бисте се заштитили од телесних жеља које владају у вама?

ЗАШТИТИТЕ СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉСТВО

Неко је једном рекао: »Госпoде, заштити ме од пријатеља, сам ћу се побринути за непријатеље.« Приче Соломунове баве се рањивошћу пријатељства; саветују нас како да задржимо пријатеље и, ако је неопходно, како да се заштитимо од њих. Јеврејска реч »пријатељ« значи, такође, и »сусед«, онај који нам је близак, ко нам је већ пријатељ или ко то може да постане. Бог у својој мудрости цени међуљудске односе и позива нас да негујемо обзирност и поштовање у овим односима.

Прочитајте текст из Прича 6,1-5. На које проблеме Соломун указује и шта представља решење? Које значајно духовно начело налазимо у овим стиховима?

Док с једне стране Тора налаже људима да помажу сиромашнима и да им позајмљују новац не тражећи камату (2. Мојсијева 22,25), мудрост нас упозорава да непромишљено новчано не помажемо пријатељима који имају дуговања. Дужност да будемо великодушни не искључује дужност да будемо праведни (2. Мојсијева 23,2.3). Иако, кад год смо у прилици, треба да покажемо великодушност, морамо да будемо мудри и сигурни да наша великодушност неће доживети неуспех (упореди: Приче 22,27).

Дакле, мудар савет нам је упућен у Причама Соломуновим. Прва опомена односи се на наше речи. Колико је важно да проценимо прилике и будемо сигурни да можемо да помогнемо пријатељу. Само у том случају дајмо обећање. Топли пријатељски односи или тренуци када нас обузму осећања, могу да учине да донесемо исхитрену одлуку због које касније можемо жалити.

Без обзира колико добронамерни били, важно је да размислимо пре него што обећамо нешто што не можемо испунити. Ако искрсне одређени проблем, треба да учинимо све да га решимо, ако је потребно и да се понизимо, признамо своју грешку и затражимо опрштење.

Како можемо да ускладимо жељу да носимо бремена једни другима (Галатима 6,2) са речима датим у овој пословици у Причама Соломуновим?

ЗАШТИТИТЕ СВОЈ ПОСАО

Прочитајте текст из Прича Соломунових 6,6-8. Шта можемо да научимо од мрава?

Не само да мрави напорно раде (чак и напорније од људи, ако упоредимо терет који могу да понесу са теретом који људи могу да понесу сразмерно према тежини свога тела), већ раде самостално и нико не треба да их надгледа. Главни разлог њиховог напорног рада је будућност. Они »очекују«
време невоље (зиму) и припремају се у складу са тим. Тако нас мрави уче мудро размишљању о будућности, када правимо планове или се укључујемо у неку активност. »О овом питању треба да размишља сваки родитељ, сваки учитељ, сваки ученик – свако људско биће, младо или старо. Ниједан пословни или животни план не могу бити здрави или потпуни ако обухватају само кратке године овог садашњег живота и не брину о бескрајној будућности.« (Елен Вајт, *Васпитање*, стр. 145. оригинал)

Прочитајте текст из Прича Соломунових 6,9-11. Шта можемо да научимо од лењивца?

Лењивац може нешто да научи од мрава, а не обрнуто: »Иди к мраву, љенивче, гледај путове његове, и оумудрај.« (Приче 6,6) Док мрави раде, лењивац спава. Док мрави обављају користан посао у време жетве, лењивац држи прекрштене руке, што је знак лењости. Мрави надмашују сами себе носећи терет тежи од своје тежине и припремајући се за будућност; лењивци живе у садашњем времену и заокупљени су собом.

Иако су нерад и лењост овде осуђени, не смемо да заборавимо да се живот не састоји само од рада и зарађивања новца. Како Субота, представљена на крају радне седмице, помаже да пронађемо одговарајућу равнотежу?

ЗАШТИТИТЕ СЕБЕ

Пошто су нам упућене речи опомене о одређеним опасностима које прете да угрозе три области у нашем животу – породицу, друштвене односе и посао – у Причама Соломуновим описан је живот безбожника у облику сатире пуне ироније и оштрих психолошких запажања. Два текста записана у Причама Соломуновим 6,12-15. и 16-19. напоредна су и обухватају одговарајуће теме. Описане су мисли срца »човека неваљалог« које се показују у спољашњим делима.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 6,14.18. и Јеванђеља по Матеју 15,19. Који важан закључак је овде дат?

»Ако се препустите празним маштањима, дозвољавајући разуму да се бави нечистим темама, ви сте у одређеној мери, исто тако криви пред Богом као да сте своје мисли спровели у дело.« (Елен Вајт, *Темељи срећног дома*, стр. 334. оригинал)

Које опомене су дате у Причама Соломуновим 6,6-19?

Дата слика је иронична. Нитков следи лењивца. Иако ове особе заступају два различита животна става, ипак из њихових примера можемо извући исту поуку. Обојица су усредсређена на себе. Ниједан није заинтересован за поуке које долазе са стране. Обојица следе своју мудрост и склоности. Лењивац спава, не користи ни своје уши ни ноге. Нитков користи своје ноге и уста, али не и уши. Резултат је исти: обојица иду у пропаст.

С друге стране, зло врши двоструки утицај: оно не наноси штету само особама којима се чини неки грех, већ и онима који греше. Лажљивац ће на крају поверовати у сопствене лажи. Такође је значајно запазити да је коначни резултат зла несклад и сукоб, који се одражава и на друштво. Утицај греха ретко, можда никада, остаје ограничен само на онога који греша. И други су под његовим утицајем, обично још снажнијим.

Како су греси других људи утицали на ваш живот? Без сумње у великој мери. Које поуке можете научити из тих искустава? Колико пажљиви треба да будете да својим поступцима не бисте повредили друге?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Прочитајте следећа поглавља у делима Елен Вајт: »Морална начела«, стр. 326-339. оригинал, у књизи Темели срећног дома; »У додиру са другима«, стр. 489-491. оригинал, из књиге У потрази за бољим животом; »Начела и методе пословања«, стр. 135-145. оригинал, у књизи Васпитање.

»Оне који проучавају Библију треба поучити да је узимају у руке са жељом да уче. Ми морамо истраживати њене странице, не зато да бисмо доказали своје мишљење, већ да бисмо дознали шта Бог каже... Један од основних узрока душевне немоћи и слабости духа је недовољна усмереност... Изложени страховитој поплави штампаног материјала, која стално тече из штампарија, стари и млади стичу навику да читају брзо и површно, а ум губи способност да повезано и живо мисли.« (Елен Вајт, *Васпитање*, стр. 189. оригинал)

»Станишта која мрави граде за себе показатељи су њихове вештине и истрајности. Они не могу много да понесу одједном, али својом марљивошћу и упорношћу постижу невероватне резултате.

Соломун указује на марљивост мрава и тиме укорава оне који узалуд троше своје време у ленчарењу или ономе што квари душу и тело. Мрав се припрема за будуће дане, али многи којима су дароване умне способности пропуштају прилику да се припреме за будући вечни живот.« (Елен Вајт, *Counsels to Parents, Teachers, and Students*, стр. 190)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Размишљајте о томе како можемо да помогнемо другима, чак и на своју штету. Како схватамо поуке за ову седмицу у поређењу са следећим стихом: »Од ове љубави нико веће нема, да ко душу своју положи за пријатеље своје.« (Јован 15,13)?
2. Које још поуке из света природе можемо применити у свом животу? Међутим, пошто живимо у палом свету, зашто морамо да будемо пажљиви према поукама које извучемо?
3. Читајте о седам срамних дела у Причама Соломуновим 6, 16-19. Зашто су она толико рђава у Божјим очима?

ПИТАЊЕ ЖИВОТА И СМРТИ

Текстови за проучавање у току седмице: Матеј 5,21-30; Приче 6,21; 7,3; Приче 6,23; 7,2; 6,24; 6,30.31; Приче 7,26.27.

Текст за памћење. »Јер је заповијест жижак, и наука је видјело, и пут је животни карање које поучава.« (Приче 6,23)

Два брата остала су сама у кући. Мајка им је строго наредила да не једу колач, који је управо испекла. Да би била сигурна да ће је дечаџи послушати, запретила им је казном.

Када је отишла из куће, дечаџима је било потребно само неколико минута да одлуче да, ипак, пробају колач. »То није питање живота и смрти«, размишљали су. »Мајка нас не би дословно убила због овога, зато хајде да једемо!«

Међутим, за учитеља из Прича Соломунових тема којом се бави заиста представља питање живота и смрти. Он се служи снажним и сликовитим језиком. Исус је, такође, користио веома снажан језик када је говорио о вечном животу и смрти (види: Матеј 5,21-30). То не треба да нас изненађује, јер наша коначна судбина, наша вечна судбина (а шта може бити важније од тога?), почива на изборима које сада доносимо. Зато треба озбиљно да схватимо хитну поруку која се таквим језиком износи.

ЗАКОН У НАШЕМ ЖИВОТУ

Прочитајте текстове из Прича Соломунових 6,21. и 7,3. Како треба да схватимо употребљене слике делова тела у вези са тим како треба да се односимо према Закону?

Као што смо видели у претходној поуци, срце у Причама Соломуновим представља седиште осећања и мисли. Говорећи нам да привежемо Закон на срце (Приче 6,21), учитељ жели да каже да увек треба да будемо тесно повезани са Законом. Ниједног тренутка не смемо да изгубимо додир са Законом зато што он одређује шта је грех (Римљанима 7,7). Учитељ, такође, наглашава да Закон треба да буде записан на плочама срца (Приче 7,3), као што је Декалог био написан Божјим прстом на каменим плочама (2. Мојсијева 24,12).

Када кажемо да је Закон исписан на срцу значи да он не представља само спољашњи низ датих правила. Закон треба да прожима наше побуде, наше скривене намере и буде део нашег унутрашњег бића. То је још један начин да се Павлово обећање »Христос у вама, над славе« оствари у нашем животу.

Привезати Закон себи око грла значи, такође, да треба да га држимо што ближе себи, као што су људи у стара времена имали обичај да везују своје драгоцености око врата. Кроз грло ваздух стиже у плућа, омогућавајући телу да дише и дајући му живот. Ова слика потврђена је јеврејском речју *perhesh* (»душа«), која се односи на живот, а изведена је од речи која значи »грло« и »дисање«.

Привезати Закон на прсте значи применити Закон у свом пољу деловања. Учитељ се усредсређује на прсте да укаже на најтананије и најособније активности. Закон не треба да утиче само на велике одлуке које доносимо, већ и на мале (види: Лука 16,10).

Иако су све ове слике искључиво симболи, важно је запазити да су сви ови симболи дословно усвојени у јеврејској, хришћанској и муслиманској традицији. То можемо видети у употреби јеврејског тефилина (*tephillin*), молитвеног каиша, који се везује око главе или прстију, хришћанског крста који се носи око врата и муслиманских (и хришћанских) бројаница које се држе међу прстима.

Симболи могу бити од помоћи, али зашто морамо бити пажљиви да не помешамо симболе са стварношћу коју представљају?

Прочитајте текст из Прича Соломунових 6,23. Како је Закон повезан са светлошћу?

У Библији је Божја реч, односно Његов закон, упоређена са светлошћу: »Ријеч је Твоја жижак нози мојој, и видјело стази мојој.« (Псалам 119,105) У уму Јевреја негује се повезаност између »Закона« и »светлости«. Као што светиљка осветљава стазу којом идемо, тако нам Закон помаже да останемо на правом путу; односно, када се суочавамо са моралним питањима, Закон нам помаже да исправно одлучимо, иако ћемо понекад из одређених разлога или личне користи бити у искушењу да занемаримо Закон.

Које примере можете пронаћи у Библији у којима су људи одлучили да следе Божји закон упркос снажним разлозима да то не чине? Шта можемо научити из њихове послушности? У којим случајевима су њихове одлуке да остану верни изгледале погрешне, макар са људске тачке гледишта?

Заједно са текстом из Прича Соломунових 6,23. прочитајте текст из Прича 7,2. Зашто је Закон повезан са »животом«?

Још од пада у грех, своју наду у вечни живот не можемо пронаћи у Закону, већ само вером у Христа. Међутим, послушност Закону и његова начела и даље заузимају средишње место у животу вере (види: Матеј 19,17; Откривење 14,12). Ми смо послушни јер је Господ рекао Израиљу пре неколико хиљада година: »Ја сам Господ Бог ваш.« (3. Мојсијева 18,4) Божји закон је повезан са »животом«, зато што је Бог извор живота. Ово начело представља праву духовност: имамо поверења у Бога и Његова обећања за наш садашњи живот, као што верујемо у Његова обећања о вечном животу.

Исус је рекао: »Ја сам Видјело свијету; ко иде за Мном неће ходити по тами, него ће имати видјело живота.« (Јован 8,12) Како сте доживели остварење овог изузетног обећања у свом ходању са Господом?

У БОРБИ СА ИСКУШЕЊЕМ

Као што смо видели, писац Прича Соломунових у 23. стиху 6. поглавља, надахнут Светим Духом, непосредно повезује светлост и живот са Божјим законом. У следећем стиху он даје одговарајући пример како Закон, као светлост и живот, може да нам понуди снажну духовну заштиту.

На шта смо упозорени у Причама 6,24? Поред очигледне, која је још мање приметна опомена овде дата?

Највеће искушење побожне особе јесте да пронађе верски разлог којим ће оправдати свој преступ. Користити Бога да бисмо оправдали рђаво понашање није само ужасан облик богохуљења, већ и снажна обмана. Уосталом, ако неко каже: »Бог је са мном«, како можете одговорити на ту тврдњу? Ово се може догодити чак и у случају прељубе. »Бог ми је показао да треба да будем са овом особом.« Ако верују у ово, да ли им ико или ишта може бити важније од онога што им је »бог« показао?

Запазите, такође, да њега не привлачи само њена физичка лепота. Она користи ласкаве речи да би увукла жртву у своју замку. Колико често су се мушкарци и жене нашли у срамотним околностима због нежних и заводљивих речи, понекад увијених у религијски језик? Писац Прича Соломунових жели да нас упозори на ову вешту обману.

Закон је савршен лек за »језик којим ласка жена туђа«. Само ће нам прописи из Закона и дужност послушности помоћи да се одупремо њеним примамљивим речима, које могу да звуче истинито и лепо. Заводница вас неће сматрати само привлачним, већ и мудрим. Она ће можда говорити чак и о својим духовним потребама; а што је иронично и опасно, чак и »Божја љубав« може постати оправдање за грех.

Помислите само колико лако можемо бити наведени, чак и под окриљем вере, да оправдамо погрешне поступке било које врсте, не само прељубу. Зашто је, онда, наша потпуна посвећеност Божјем закону једина права заштита, чак и од личних мисли и заблуда?

Одмах после опомене да се клонимо прељубе (Приче 6,24-29), писац указује на још један грех: крађу (стихови 30.31). Повезаност која постоји између ове две заповести (о крађи и прељуби) показује како непослушност једној заповести може да утиче на послушност другим. Прављење компромиса може бити још опасније од потпуне непослушности Закону. »Најјачу подршку пороку у нашем свету не пружа развратан живот исквареног грешника или презреног одбаченика; то чини живот који иначе изгледа узоран, частан и племенит, али у коме се негује један грех, или попушта неком пороку... Онај који има узвишене погледе на живот, истину и част, а ипак намерно крши једно правило светог Божјег закона, изопачио је своје племените дарове и претворио их у мамац који наводи на грех. (Елен Вајт, Васпитање, стр. 150. оригинал)

Прочитајте текст из прича Соломунових 6,30.31. Како ови стихови говоре о томе шта нека особа може да учини у свом очајању?

Сиромаштво и потребе не оправдавају крађу. Лопов је крив иако је »гладан« (30. стих). Иако људи не срамоте крадљивца који је гладан, он ипак мора седмоструко да врати што је украо, по чему видимо да чак и очајне прилике у којима се нашао нису оправдање за грех. Са друге стране, Библија наглашава да је наша дужност да изађемо у сусрет потребама сиромашних, да не би били приморани да краду да би преживели (5. Мојсијева 15,7.8).

Занимљиво је што се писац у тексту после указивања на прељубу и крађу поново враћа на тему прељубе (Приче 6,32-35). Ова два греха су слична. У оба случаја неко незаконито узима нешто што припада другоме. Међутим, битна разлика између крађе и прељубе крије се у чињеници која открива да се први грех односи само на губитак материјалних добара, док други на нешто много важније. У неким случајевима, особа може да надокнади штету коју је учинила крађом, али у случају прељубе, нарочито када су и деца присутна, штета може бити много озбиљнија.

»Не чини прељубе.' Ова заповест не забрањује само сва неморална дела, већ и неморалне мисли и жеље, али и свако понашање које доводи до њих. Непорочност се тражи не само у видљивом понашању, већ и у тајним намерама и осећањима срца. Христос, који је говорио о далекосежној обавезности Божјег закона, проглашава да је зла мисао или поглед исто тако грех као и незаконито дело.« (Елен Вајт, *Стварање, патријарси и пророци*, стр. 308. оригинал)

ПРЕТЊА СМРЋУ

Већина људи када грешу не размишља о смрти. Њима је нешто друго у мислима, обично тренутно задовољство које им тај грех пружа. Одмаже, такође, и чињеница што се у савременој култури често величају прељуба и други преступи. Супротно томе, у Причама Соломуновим грех се посматра из правог угла, са гледишта које је апостол Павле поновио много година касније: »Јер је плата за гријех смрт.« (Римљанима 6,23)

Прочитајте текст из Прича Соломунових 7,22.23. Зашто је живот прељубника у смртној опасности?

Онај који »отиде за њом« описан је као особа која је изгубила своју личност и вољу. Он више не размишља. Реч »одмах« указује да себи није дао много времена за размишљање. Упоредан је са волом који »иде на клање«, са безумником који иде »у путо да буде каран«, и са птицом која »лети у замку«. Нико од њих не схвата да им је живот у опасности.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 7,26.27. Шта развратну жену чини опасном по живот?

Могуће је да жена у овом тексту представља више од саме »прељубочинице«. Она заправо представља вредности супротне мудрости. Соломун користи ову метафору да упозори своје ученике на сваки облик зла. Опасност је велика, јер ова жена не задаје само ране, она убија, и њена моћ је таква да може да покори чак и најснажнијег човека. Другим речима, и други пре вас, снажнији од вас, нису били у стању да опстану у њеним рукама. Универзални језик овог текста јасно указује да библијски писац говори о човечанству уопште. (Јеврејска реч sheol не односи се на »пакао«, као што се обично мисли, већ означава место на коме се мртви сада налазе: гроб.)

На крају, суштина је да грех, било да је у питању прељуба или нешто друго, води у уништење, у стање супротно вечном животу који Бог жели да примимо преко Исуса Христа.

Као што смо рекли у уводу у одељку од Суботе, језик има снажан утицај, и ми се дословно бавимо питањем живота и смрти.

Сетите се неких »снажних« људи који су доживели велики пад. Шта је ваша једина заштита?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Сотона нуди људима царство овога света под условом да му се поклоне и признају његову власт. Многи тако чине жртвујући Небо. Боље је умрети, него грешити; боље је оскудевати, него варати; боље је гладовати, него лагати.« (Елен Вајт, *Testimonies for the Church*, 4. свеска, стр. 495)

»Радије изаберите сиромаштво, понижење, одвајање од пријатеља или било који други облик страдања, него да своју душу упрљате грехом. Радије смрт него непоштење или преступање Божјег закона – то треба да буде начело сваког хришћанина.« (Елен Вајт, *Testimonies for the Church*, 5. свеска, стр. 147)

ЗА РАЗГОВОР:

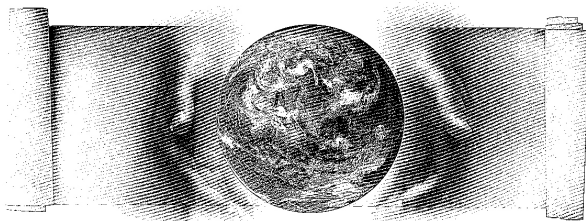
1. Како можемо бити озбиљни према греху, а да не упаднемо у замку фанатизма? Како, у исто време, можемо бити послушни Божјем закону, а да не пређемо у легализам?

2. Прочитајте текст из 2. Мојсијеве 20,1-17. Како су све заповести међусобно повезане? Зашто је, ако отворено кршимо једну заповест, могуће да ћемо прекршити и остале? (Види: Јаков 2,11) Које примере можете пронаћи у којима преступ једне заповести води у преступ друге?

3. Размишљајте о идеји да људи користе религију да би оправдали своје погрешне поступке. То није тешко учинити, нарочито ако тежите да задржите »љубав« као коначно мерило за добро и зло. Уосталом, сетите се свих рђавих поступака учињених под окриљем »љубави«. Како, онда, Закон може да заштити људе, од њих самих и других, да не упадну у грех?

4. Погледајте још једном питање на крају одељка од недеље, које се бави мешањем симбола са стварношћу. Како то можемо да учинимо? Какви обичаји, који на симболичан начин представљају духовне истине, могу бити замењени самим истинама?

БОЖАНСКА МУДРОСТ

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 8,1-21; Матеј 16,26; Приче 8,22-31; 1. Мојсијева 1,31; Приче 8,32-36; Приче 9,1-18.

Текст за памћење: »Господ ме је имао у почетку пута својега, прије дјела својих, прије свакога времена.« (Приче 8,22)

У овом поглављу Прича Соломунових поново се спомиње тема мудрости (види: Приче 1,20.21). Из текстова за проучавање ове седмице јасно видимо да је мудрост истина – Истина која постоји у Богу, Извору и Темељу сваке истине.

Ово наглашавање »неусловљеног« карактера истине у супротности је са одређеним савременим гледиштем, нарочито на Западу, по коме се истина сматра релативном, условном и културолошки одређеном, и по коме се истина једне особе разликује од истине друге особе.

Међутим, ова идеја није библијска. Моја истина треба да буде иста као и ваша зато што истина има свеобухватни карактер. Она не припада никоме посебно, већ целом човечанству, било да је човечанство препознаје или не.

Занимљиво је да је Исусова изјава: »И сваки који је од истине слуша глас Мој« (Јован 18,37), подстакла Пилата да постави своје чувено питање Исусу: »Шта је истина?« (Јован 18,38). Истина, свеобухватна истина, постоји. Она нам се чак и обраћа, питање је само да ли ћемо је послушати.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 8,1-21. Колика је према овим стиховима вредност мудрости?

Мудрост је толико важна да мора да допре до свих људи. Бог је створио човека, а Христос је умро за свакога од нас. Зато је мудрост, познавање Бога и спасење које нуди, намењено сваком људском бићу.

Обратите пажњу на речи употребљене да опишу присуство мудрости: »виче«, »пушта глас свој«, »глас свој обраћа«, »говорити«, »усне... отварајући«, »уста«, »ријечи«. Без обзира како схватимо ове метафоре, јасно је да мудрост треба пренети, треба сви да је чују. Уосталом, као што смо видели прошле седмице, оно што мудрост говори тиче се питања живота и смрти.

Мудрост осам пута говори о истинитости својих речи. Опис мудрости који је дат овде, што је веома занимљиво, напоредан је са приказом Господа из 5. Мојсијеве 32,4. Ова паралела наравно, не треба да нас изненади, зато што је Бог, Створитељ свега (види: Јован 1,1-3), Темељ истине.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 8,10.11. Шта ови стихови говоре о мудрости?

Толико много људи је живело, и даље живи, у незнању, заблуди и тами. Многи су изгубили сваку наду или живе у лажној нади. Ово стање чини још жалоснијим чињеница да су мудрост и истина дивни, испуњени надом, обећањем у бољи живот и сигурношћу у вечни живот на новом Небу и новој Земљи, све захваљујући Исусовој жртви. Све богатство овога света је безначајно (види: Књига проповедникова 2,11-13) у поређењу са познавањем Бога.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Матеју 16,26. и упитајте себе колико ваш живот одражава кључну истину ових речи.

МУДРОСТ И СТВАРАЊЕ

Прочитајте текст из Прича Соломунових 8,22-31. Како је мудрост повезана са стварањем?

У овим текстовима мудрост је на несвакидашњи начин повезана са Господом као Створитељем. У њима је употребљено много речи које се спомињу у извештају о стварању из 1. Мојсијеве 1. и 2. поглавља, чак одражавају и његову литерарну структуру, изграђену око три основна елемента – неба, воде и земље. Намера ове дате паралеле је да нагласи изворни значај мудрости: ако је Бог лично стварао мудрошћу, ако је мудрост најстарије оруђе, старије од универзума и толико важан чинилац у његовом постојању, онда сви треба више да користимо мудрост у свему што чинимо у животу.

Божанско порекло мудрости је, такође, снажно наглашено. Прва реч у овом тексту је Господ, Јахве (JHWH), за кога је речено да »је имао« мудрост. Следећа реч повезана са извештајем о стварању из 1. Мојсијеве јесте почетак (reshit), коју налазимо у првом стиху 1. Мојсијеве: »У почетку створи Бог небо и Земљу.«

Међутим, реч »почетак« у Причама 8,22. употребљена је у другачијем смислу него у 1. Мојсијевој 1. поглављу. У 1. Мојсијевој 1,1. ова реч је повезана са стварањем, док је у Причама 8,22. повезана са Богом лично, Његовим путем (dereк), који означава Његову природу. Према томе, мудрост је део Божје природе.

Мудрост је, дакле, постављена у времену чак и пре стварања свемира. Постојање мудрости, у то време када је само Бог био присутан, указује да је постојала »прије вијекова«.

Значи, мудрост не настаје у нама, већ нам се открива; мудрости се учимо, њом се поучавамо; она се не рађа у нама. Ходати у својој светлости значи ходати у тами. Речено нам је да је Исус »Видјело истинито које обасјава свакога човјека који долази на свијет.« (Јован 1,9) Тако је и мудрост потребна свим људима.?

ВЕСЕЛИТИ СЕ СТВАРАЊУ

У 1. Мојсијевој 1. поглављу можемо брзо уочити да се сваки корак стварања завршава истим речима: »И видје Бог да је добро.« (Види: 1. Мојсијева 1,4.10.12.18.21.25.31) Писац у последњем кораку (31. стих) иде још даље и истиче: »Добро бјеше веома.« Јеврејска реч за »добро« обухвата идеју уживања и подразумева одређени однос. На крају седмице стварања Бог застаје да у потпуности ужива у делима свога стварања (1. Мојсијева 2,1-3). Субота, време овог одмора, била је благословена. Слично томе, текст из Прича Соломунових 8,30.31. завршен је речима да се мудрост веселила стварању.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 8,30.31. Зашто се мудрост радовала?

Радост мудрости одражава Божју радост приликом стварања. Ова радост не само да је свакодневно исказивана, при сваком кораку стварања, већ је њоме био овенчан и завршетак стварања живота на Земљи.

У Причама Соломуновим 8. поглављу налазимо разлог зашто се мудрост радовала: »Миљина ми је са синовима људским.« (31. стих) На крају седмице стварања, у Суботу, Бог је успоставио однос са људским бићима. Непосредна примена овог божанског одмарања и радовања, после обављеног посла у току седмице, указује на људско искуство када је Субота у питању: »Следећи пример Створитеља, човек, такође, радосно и задовољно може да се осврне на свој завршени посао.« (Gerhard F. Heitz, *The Sabbath in Scripture and History* [Review and Herald Publishing Association, 1982], стр. 23)

Прочитајте текст из Колошанима посланице 1,15-17; 2,3; Откривење 3,14; Јован 1,1-14. Шта ови стихови говоре о Исусовој улози у чину стварања? Зашто је Његово деловање као Створитеља толико важно у схватању Његове улоге као нашег Откупитеља?

ПОЗИВ МУДРОСТИ

Неколико последњих стихова у овом тексту поново указују на личну, практичну примену мудрости насупрот које је дубоко интелектуално знање о прапостојању мудрости и о њеном присуству приликом стварања. Међутим, истина у Библији у неком тренутку мора да се спусти до људских могућности и на чињеницу, која открива како се односимо према ономе што нам је дато у Исусу.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 8,32-36. Која је порука о животу и смрти овде дата?

Јеврејска реч преведена као »благо« има значење »срећан«. У овом тексту реч »благо« односи се на две тврдње. Прва описује радњу: »Благо онима који се држе путева мојих.« (32. стих) Исти језик употребљен је у Псалму 119,1.2. у односу на Закон. »Благо онима којима је пут чист, који ходи по закону Господњем. Благо онима који чувају откривења Његова.«

Друга тврдња описује став: »Благо човјеку који ме слуша.« (34. стих) У оба случаја потребно је непрестано улагање труда. Није довољно да само откријемо прави пут; морамо да га се »држимо«. Није довољно само да чујемо Божју реч; морамо да »стражимо сваки дан« и следимо оно што знамо. Као што је Исус рекао: »Благо онима који слушају ријеч Божију, и држе је.« (Лука 11,28)

»Да ли је заиста пожељна срећа, која се може наћи на путу непослушности и преступа физичких и моралних закона? Христов живот указује на истински извор среће и начин на који се она може постићи... Када би заиста хтели да буду срећни, трудили би се да буду затечени на својој дужности, како верно и ревно обављају посао који им је одређен, усклађујући своје срце и живот са савршеним Узором.« (Елен Вајт, *Мој живот данас*, стр. 164)

Срећа може бити неухватљива; што више настојимо да је досегнемо, све постаје теже да је достигнемо. Зашто верност Богу, насупрот потрази за срећом, треба да буде наша највећа вредност? Шта ће нам пружити радост (и зашто): да прво тражимо срећу или да прво тражимо Божје царство?

После позива који је мудрост упутила, надахнути писац Прича Соломунових у 9. поглављу подстиче читаоце да изабере између два начина живота: мудрости и безумља. Првих и последњих шест стихова (Приче 9,1-6; 13-18) усклађени су и откривају супротност између ова два појма.

Упоредите текстове из Прича Соломунових 9,1-6. и 9,13-18. Каква разлика постоји између мудрости и безумља?

1. Мудрост је делотворна и укључена у стварање: њено деловање описано је помоћу седам глагола (од 1-3. стиха). Седам стубова које је отесала (1.стих) указују на седам дана стварања. Жена безумна, у супротности са мудрошћу, седи и не чини ништа, прави се важном, а заправо је »плаха и ништа не зна«. (13. стих)

2. Иако мудрост и безумље упућују позив истим људима (запазите исте стихове: 4. и 16), оно што нуде у суштини је другачије. Мудрост позива своје госте да једу хлеб и пију пиће које је припремила (5. стих). Безумље не нуди ништа за јело и пиће; оно се само размеће украденим намирницама (17. стих).

3. Мудрост нас позива да оставимо лудост и будемо живи. Безумље је попустљивије; оно не захтева да нешто оставимо, али нас на његовом путу чека смрт. Они који следе мудрост напредоваће; ићи ће »путем разума«. (6. стих) Они који следе безумље остаће у месту и »неће знати« (18. стих).

Прочитајте текст из Прича Соломунових 9,7-9. Како мудри и безбожни одговарају на упутства која даје мудрост? Шта мудрог човека чини мудријим од безбожника?

Кључ мудрости је понизност. Мудар човек прима поуке и одговара на упутства отвореног ума. Мудрост примају само они који, попут детета, осећају потребу да расту. То је разлог зашто је Исус учио да »ако не будете као дјеца, нећете ући у Царство небеско«. (Матеј 18,3)

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Владар свемира није био сам у свом делу добротинства. Имао је савезника – сарадника, који је знао да цени Његове намере, с којим је могао да подели радост коју је осећао доносећи срећу створеним бићима. 'У почетку беше Реч, и Реч беше у Бога и Бог беше Реч. Она беше у почетку у Бога.' (Јован 1,1.2) Христос, Реч, Јединородни, био је једно с вечним Оцем – једно по природи, по карактеру, по намерама – једино биће које је могло да проникне у све Божје савете и намере... Син Божји је објавио о самоме Себи: »Господ Ме је имао у почетку пута својега, прије дјела својих, прије свакога времена... када је постављао темеље Земљи, тада бејаш код њега храњеница, бејаш Му милина сваки дан, и весељах се пред Њиме свагда.'« (Приче 8,22-30) (Елен Вајт, *Стварање, патријарси и про-роци*, стр. 34. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Зашто је веровање у извештај о стварању из 1. Мојсијеве темељ библијске мудрости? Зашто је идеја о еволуцији на сваки начин у супротности са Библијом?
2. Размишљајте више о идеји да ми нисмо извор праве мудрости, већ да нам се она открива. Које примере важних истина можете навести које никада не бисмо сазнали да нам није откривено божанским надахнућем? На пример, да нам није откривено, како бисмо знали шта представља Христова смрт на крсту? Како бисмо знали истину о Суботи и Другом доласку?
3. Како Божје дело, откривено у 1. поглављу 1. Мојсијеве, сведочи о чињеници да добро не може да се меша са злом? Како се ваш одговор слаже са идејом да неко, на пример, гледиште о еволуцији укључује у извештај о стварању из 1. Мојсијеве?
4. Како нам Божја радост исказана приликом стварања, помаже да доживимо дубље и богатије искуство у светковању Суботе?

БЛАГОСЛОВИ НАМЕЊЕНИ ПРАВЕДНИМА

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 10,1-14; Матеј 19,19; Приче 11-12; Јован 3,16; Приче 13.

Текст за памћење. »Благослови су над главом праведнику, а уста безбожничка покрива насиље.« (Приче 10,6)

Као што према наслову можемо закључити, ова поука говори о благословима намењеним праведницима. Јеврејска реч *zaddiq*, »праведник«, представља кључну реч у овом тексту. Реч *zedeq* (преведена као »правда«), из које је изведена, налази се у уводу Прича Соломунових: »Приче Соломуна... да се прима настава у разуму, у правди (*zedeq*)...« (Приче 1,1-3) Оно што сазнајемо из Прича Соломунових јесте да мудрост представља праведност, а »праведност« значи ходати по Божјим заповестима – ходати у вери и послушности у складу са оним што нас је Господ позвао да будемо и чинимо. Праведност је дар који примамо од Бога. Насупрот њој налази се лудост и неверност. Мудрост је правда, или праведност; лудост је грех и порочност – а у стиховима које ћемо проучавати приказана је веома оштра разлика између њих.

ПРАВЕДНОСТ ЈЕ СВЕОБУХВАТНА

Прочитајте текст из Прича Соломунових 10,1-7. Која су различита начела о животу и вери овде откривена?

Постоји прича о човеку који је у чамцу, испод својих ногу на месту на коме је седео, почео да буши рупу. Када су људи из чамца захтевали од њега да престане да то чини, одговорио је: »То се вас не тиче. Ово је моје место!« Овај бесмислен одговор често је изговор који грешник користи да оправда своје понашање. »Ово је мој живот, он се вас не тиче.« Међутим, све што чинимо или не чинимо утиче на друге, нарочито на оне који су нам најближи. Ко у свом животу није осетио последице поступака других људи, било добрих или рђавих?

Начело јединства између духовног – моралног живота, и физичког – материјалног живота јесте тема текста од 3. до 5. стиха. Главна мисао је да се порочност или морална слабост не исплати, иако је неко богат; и друго, да праведност увек бива награђена, на овај или онај начин, чак и када је неко сиромашан.

У 6. и 7. стиху видимо израз онога што је Исус рекао о пожуди као прељуби и мржњи као убиству. Скривање мржње иза речи увек не успе. Грешне мисли се често одају језиком тела или тоном у гласу. Најбоља могућа полазна тачка за добре односе са другима јесте: »Љуби ближњег својега као себе самога.« (3. Мојсијева 19,18; упореди: Матеј 19,19). Као што и текст, такође, указује добар утисак који остављате може да има трајан утицај на друге. На крају текста сусрећемо се са одређеном мером разума: зар није боље имати добро, а не рђаво име?

Какве важне одлуке ускоро треба да донесете? Ако то већ досада нисте учинили, пажљиво размотрите утицај који ваша одлука може да има на друге, на добро или лоше.

УСТА ПРАВЕДНИКОВА

Уста (заједно са својим деловима, уснама и језиком) најважнији су људски део тела у Причама Соломуновим. У једном од превода Библије на енглески језик (New King James Version) реч »уста« употребљена је 50 пута, реч »усне« 41 пут и реч »језик« 19 пута. Њихова употреба у говору посебно је важна тема у Причама Соломуновим од 10. до 29. поглавља.

Следећи закључак је кључан: наше речи имају велику силу, на добро или зло. Језик може бити најбољи или најгори дар који смо примили. Овај двоструки утицај језика најважнија је поука у Причама. Уста могу да донесу и живот и смрт.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 10,11-14. Каква разлика постоји између праведниковог и безбожниковог говора?

Запазите у 11. стиху израз »извор животу«. На симболички начин он се односи на особине мудрости. Употребљен је и када се у Псалму 36,9. говори о Господу, Извору живота. Иста слика је употребљена у опису Светиње, из које је извирила вода (Језекиљ 47,1.2). Исус користи ову метафору да укаже на дар Светога Духа (Јован 4,14). На овај начин поређење праведникових уста са »извором животу« прераста у указивање на Бога лично.

Оно што је карактеристично за оваква уста јесте дар »живота«. Ова особина открива њихову праву улогу. Уста треба да буду сила на добро, а не зло, извор животу, а не смрти. Оно што је речено овде проналазимо и у Посланици апостола Јакова 3,2-12.

Сетите се, такође, да је путем говора, »ријечју силе своје« (Јеврејима 1,3), Бог створио небо и Земљу. Говор, према томе, треба да буде само плоносан.

Размотрите колику, невероватну силу имају речи. Другим људима речима можете улити самопоуздање, радост и наду, или их можете обесхрабрити и повредити као да сте их напали у физичком смислу. Колико сте пажљиви у управљању својим језиком и његовом силом?

»Праведне води безазленост њихова, а безаконике сатири злоћа њихова.« (Приче 11,3) Шта указује на истинитост овог стиха? У којим се примерима, које сте видели или чули, открила ова духовна истина? Супротно томе, који примери, чији сте били сведоци, бар засада показују да овај текст морате да вером прихватите?

Прочитајте 11. Поглавље из Прича Соломунових. Иако се оно бави различитим темама, наведите неке од великих благослова које примају верни, а који су у супротности са оним што се догађа безбожнима.

Очекивање будућности и вредности онога што још нису видели (види: 2. Коринћанима 4,18) подстиче праведнике да живе праведно. Због своје наде у будућност праведници се понашају понизно, поштено и саосећајно.

Са друге стране, безбожници живе само у садашњости; заокупљени су само оним што виде и тренутном наградом. Првенствено мисле на себе и прибегавају обманама и злоупотребама. На пример, трговци који обмањују своје купце добијају тренутну награду у облику боље зараде, али на крају, када изгубе купце, посао може да им пропадне (Приче 11,3.18).

Размислите о одређеним одлукама које морате да донесете? Колико дугорочни планови утичу на њих?

ИСТИНА ПРАВЕДНИКА

Прочитајте 12. поглавље Прича Соломунових и усредсредите се на тему речи, нарочито на изговарање истине и лажи. Какву поруку у овом тексту налазимо о искрености и лагању?

Филозоф Сисела Бок убедљиво је показала како лагање може бити штетно по друштво. Она је записала: »Друштво, чији чланови не могу да разликују истиниту поруку од лажне, пропашће.« (*Lying: Moral Choice in Public and Private Life* [New York: Pantheon Books, 1978], стр. 19) Исто тако, Августин, како је наведено у уводу ове књиге, запазио је да »када нестане поштовање према истини или само мало ослаби, све постаје непоуздано«. (стр. xv)

Елен Вајт је записала: »Лажљиве усне су гад пред Њим. Он каже да у Свети град неће ући 'ништа погано и што чини мрзост и лаж'. Обавезу изрицања истине намећите себи чврстом руком и без колебања. Нека она постане део вашег живота. Лакоумно и слободно поигравање истином, њено прекрајање да задовољи нечије себичне планове, све то представља бродолом вере... Онај који изриче неистину јефтино продаје своју душу на пијаци половне робе. Неистине наизглед могу да му донесу привремену корист; можда ће уз њихову помоћ успети да унапреди своје послове онако како то не би успео на поштен начин, али ће се коначно наћи у положају да ни у кога више не може имати поверења. Пошто је сам непоштен и лажљив, неће више моћи да верује ничијој речи.« (*Мој живот данас*, стр. 332)

Када размишљамо о чињеници да речи имају велику силу, морамо размишљати и о лажима, јер се већина лажи изражава речима. Ко у свом животу, када га је неко слагао, није доживео тежак ударац, издају и осећање обешчашћености? Није тешко замислити друштво које је у потпуној збрци, када лагање представља мерило, а не одступање од норме.

Постоји још један угао посматрања: утицај лагања о особи која то чини. Неки људи су толико навикли да изговарају лажи да их то уопште не узнемирава. Неки, опет, имају осећање кривице и стида када изговарају неистину. То је добро зато што је то показатељ да Свети Дух још увек може да делује на њих.

Замислите колика опасност прети онима који изговарају лажи, а да се при томе уопште не двоуме.

Када сте последњи пут слагали? Како сте се тада осећали?

НАГРАДА НАМЕЊЕНА ПРАВЕДНИЦИМА

Као што смо видели у Причама Соломуновим, многе поуке и учења дати су поређењем две групе људи. »Мудри чине ово, безумни чине оно.« »Побожни чине ово, безбожници чине оно.«

Наравно, у стварности, често у свакоме од нас постоји мало мудрости и неразумности. Осим Исуса, сви смо грешници, и »изгубили смо славу Божију«. (Римљанима 3,23) На срећу, имамо дивно обећање већ у следећем стиху: иако смо грешници, вером можемо бити »оправдани забадава благодаћу Његовом, откупом Исуса Христа«. (Римљанима 3,24)

На крају цело човечанство биће подељено у две групе: спасене и изгубљене.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Јовану 3,16. Са које две могућности се суочава цело човечанство?

Прочитајте 13. поглавље Прича Соломунових. Како је у овом поглављу супротстављено искуство и судбина праведника и безбожника?

Мудри су упоређени са виделом које светли, а безбожници са жишком који ће се угасити (Приче 13,9). Мудра особа уживаће у добрим плодовима свога рада, док ће безбожник пожњети зло (стихови: 2.25). Мудри ће преко своје деце (Приче 13,22) утицати на будућност, док ће зли оставити своје богатство непознатима, биће сачувано за праведника (Приче 13,22).

Суштина је да је живот вере и послушности Господу бољи од живота у непослушности и безумљу.

Ако ставимо у страну велико питање о обећању вечног живота, које су тренутне, свакодневне предности које сте доживели живећи животом вере у Христа?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Није довољно речима изразити своју веру у Христа и своје име уписати у црквене књиге... Какво год било наше исповедање, то ништа не вреди, све док се Христос не открије у делима праведности.« (Елен Вајт, *Поуке великог Учитеља*, стр. 312.313. оригинал)

»Највећа обмана људског ума у Христове дане било је сазнање да само пристајање уз истину сачињава правду. У целокупном људском искуству теоретско знање истине показало се недовољним за спасење душе... Најмрачнија поглавља историје оптерећена су извештајима о злочинима које су починили верски фанатици... Још увек постоји иста опасност. Многи примају за готово да су хришћани, једноставно зато што су прихватили нека основна теолошка начела. Међутим, они нису спровели истину у свакодневни живот... Људи могу тврдити да верују у истину; али ако их то не чини искренима, љубазнима, стрпљивима, трпељивима, небеског ума, онда је то проклетство за оне који је поседују; а преко њиховог утицаја то је проклетство и за свет. Правда коју је Исус проповедао представља усклађеност срца и живота са открићеном Божјом вољом.« (Елен Вајт, *Чежња векова*, стр. 309.310. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Разговарајте о томе како наше одлуке утичу на друге на добро или зло. Зашто је то неизбежна животна чињеница? Ова истина је први пут откривена у извештају о паду, јер се у нашем животу чак до данашњег дана осећа утицај Адамова и Евине одлуке. Зашто, онда, у светлости Божјег закона, морамо да учинимо оно што је исправно, без обзира на последице којих се можда прибојавамо?

2. У Причама Солумуновим направљена је јасна разлика између праведника и безумника, и из тих стихова можемо закључити шта је добро, а шта зло. Међутим, зашто морамо бити веома пажљиви са тим кога сматрамо безумником? Са друге стране, колико често су нас обманули они које смо некада сматрали праведницима?

НИЈЕ УВЕК СВЕ ОНАКО КАКО ИЗГЛЕДА

6. Библијска доктрина

Од 31. јануара до 6. фебруара

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 14; Данило 7,25; Марко 12,30.31; Приче 15,3; Исаија 5,20; Приче 15; Матеј 20,26-28.

Текст за памћење. »Неки се пут чини човјеку прав, а крај му је пут к смрти.« (Приче 14,12)

Апостол Павле је рекао: »Тако сад видимо као кроз стакло у загонетки.« Ми видимо заиста мало, а и оно што видимо увек прође кроз наш ум. Наше очи и уши – сва наша чула, заправо – омогућавају нам да имамо само уски поглед на оно што нас окружује.

Можемо, такође, бити обманути, не само у вези са спољашњим светом, већ и нама лично. Наши снови, наша гледишта и наши ставови могу нам дати веома искривљену слику о томе какви смо заправо, као и о свим варкама, које могу бити много горе.

Шта би онда требало да урадимо да бисмо се заштитили од ових обмана? Приче Соломунове дају нам основни савет. Не треба да се ослањамо на себе, као што то безумни чине. Напротив, треба да имамо поверење у Господа, који управља догађајима чак и када изгледа да све иде у погрешном правцу. Укратко речено, треба да живимо вером, а не ослањајући се искључиво на оно што видимо, јер чуло вида у великој мери може бити варљиво, јер нам омогућава да видимо само мали део стварности, и што је још горе, искривљену слику и тог малог дела који нам омогућава да нешто видимо.

Су

Проучити
целу
поуку

САМОУВЕРЕНОСТ БЕЗУМНИХ

Прочитајте 14. поглавље из Прича Соломунових. Шта је у овом тексту речено о безумнима?

У безбожниковим устима је прут охолости (Приче 14,3). Први опис безбожника у овом тексту односи се на његове »охоле речи«. Слика прута у његовим устима указује на коначну казну. Његове поносите речи нанеле су ударац његовим уснама, као последице која је у супротности са сачуваним устима мудрога (види: Данило 7,8).

Безумник исмева мудрост (Приче 14,6-9). Иако се чини да безумник тражи мудрост, он заправо не верује у мудрост и изражава сумњу у њу. Он је неће пронаћи зато што по његовом мишљењу мудрост не постоји изван њега. Најопаснији је његов став према кршењу Закона. Шта може бити погубније од исмевања мисли о греху?

Безуман човек је лаковеран (Приче 14,15). Овде уочавамо парадокс. С једне стране безбожник исмева оне који верују у вредности мудрости, док с друге стране он нема способност да критички размишља о ономе што чује; он верује у »сваку реч«. Иронија ове ситуације удара у саму срж секуларног друштва. Сумњичави људи исмевају Бога и шале се на рачун религије, тврдећи да су та веровања за децу и старе, па ипак често поверују у бесмислице, као што је настанак живота на Земљи пуким случајем.

Безуман човек је нагао (Приче 14,16.29). Пошто безуман човек верује да се истина налази у њему, он не оставља себи довољно времена да размисли. Његове реакције су брзе и нагле.

Безбожник глаци друге (Приче 14,21.31). Механизми глачења и нетрпељивости приказани су у психологији безумника. Он је нетрпељив према другима и опходи се према њима са презиром (види: Данило 7,25; 8,11.12).

Лако је приметити безумне особине у другима, али да ли је лако приметити их и у себи? Које од ових карактерних мана треба прво да препознате у себи, а затим да затражите Божју милост да их победите?

Прочитајте поново 14. Поглавље у Причама Соломуновим. Шта је у њему речено о мудрима?

Мудри у свом говору показују понизност (Приче 14,3). Мудри обуздавају свој говор. Њихово тихо размишљање подстакнуто је недостатком охолог самопоуздања. Мудри пажљиво разматрају туђе идеје, одвајају време да размисле о чињеницама и одмере их. Такође, тихи су зато што слушају, показујући спремност да уче од других.

Мудри цене знање и учење (Приче 14,6.18). Безумни имају потешкоће у учењу зато што им је тешко да седе крај учитељевих ногу. За разлику од њих, мудрима је лако да уче због своје понизности. Они уживају у учењу и расту. Та потрага за мудрошћу, за знањем које немају, чини их мудрима.

Мудри су опрезни (Приче 14,15). Мудри знају да постоји грех и зло. Зато ће бити пажљиви на свом путу. Неће се ослањати на своја осећања и лично мишљење; провераваће оно што је потребно и тражити савет. Ипак, биће веома пажљиви према ономе шта им други људи кажу; разликоваће добро од зла (1. Солуњанима 5,21).

Мудри су смирени (Приче 14,29.33). Мудри могу да остану смирени зато што се не ослањају на »своје путеве«, већ зависе од онога што је »горе« (Приче 14,14). Њихова вера у Бога омогућава им да буду мирни и да управљају собом (Исаија 30,15). Страх Господњи даје им поуздање (Приче 14,26).

Мудри су саосећајни и нежни (Приче 14,21.31). Две заповести: »Љуби Господа Бога својега« и »Љуби ближњег својега« су повезане (Марко 12,30.31). Не можемо љубити Бога и истовремено се рђаво понашати према другим људима. Највећи израз наше вере је начин нашег опхођења према другима, нарочито онима који су у потреби.

»Ми ни не схватамо колики међу нама ходе ослањајући се на оно што виде, а не вером. Ми верујемо у оно што се види, а не ценимо драгоцену обећања која су нам дата у Његовој речи.« (Елен Вајт, Наше узвишено звање, стр. 87) Шта значи ходати вером, а не ослањати се на оно што видимо? Како то треба да учинимо?

»Очи су Господње на сваком мјесту гледајући зле и добре.« (Приче 15,3) Каква осећања овај текст буди у вама и зашто?

У следећа два поглавља Прича Соломунових писац наглашава другу тему. Ова поглавља више се баве теолошким темама него претходна. Господ се чешће спомиње него у ранијим текстовима. Такође, нешто задивљујуће речено је за Њега: да су Његове очи на сваком месту (Приче 15,3).

Ова потпуна свест о Господњем присуству управо је оно што су стари Израилци називали »страхом Господњим«. Исту слику проналазимо у Псалмима: »Око је Господње на онима који Га се боје.« (Псалам 33,18) Слично томе, Јов описује Бога као Онога који гледа до крајева земаљских и види све што је под небом (О Јову 28,24). Јов закључује да је »страх Божји мудрост«. (О Јову 28,28)

Овај текст подсећа нас на Божју способност да види добро и зло, без обзира где и на који начин се испоље. Као што је Соломун схватио (1. О царевима 3,9), права мудрост је способност да разликујемо добро и зло. Свест о томе треба да нас подсети да увек чинимо добро, никада зло, јер Бог види све што чинимо, иако нико други то не може. Обмањујемо себе мислећи да ћемо избећи коначне последице само зато што их тренутно избегавамо. Гледано на дуге стазе никада их нећемо избећи.

Будимо зато марљиви јер »нема твари непознате пред Њим, него је све голо и откривено пред очима Онога којему говоримо«. (Јеврејима 4,13)

Прочитајте текстове из Прича Соломунових 15,3; Исаије 5,20; Јеврејима 5,14. Шта је кључна порука ових стихова за нас, нарочито у време када су појмови »добро« и »зло« нејасни људима, и када влада мишљење да су релативан појам и искључиво људске идеје? Шта је погрешно у таквом схватању добра и зла, и зашто је опасно заузети такав став?

РАДОСТ ГОСПОДЊА

Прочитајте 15. поглавље Прича Соломунових. Зашто је радост толико важно преимућство?

У Светом писму није нам обећан живот без искушења. Као што је Исус лично рекао: »Доста је сваком дану зла свога.« (Матеј 6,34) У тексту из Прича 15,15. дато је објашњење да онај који одржи весело срце у злим данима, пријатније ће се осећати. Бол, патња и искушења ће доћи, а често не можемо да управљамо када и како. Оно чиме можемо да управљамо, макар до одређене мере, јесте како ћемо одговорити на њих.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 15,14.23. Како Бог учествује у тој радости?

Иако библијски текст не спомиње јасан повод за радост, упоредна мисао у 13. и 14. стиху указује да је »весело срце« »срце разумно које тражи знање«. То је срце онога који има веру и који назире искупљење иза тренутних искушења. Зато је вера у Бога толико важна; зато је значајно да из свог личног искуства познајемо Бога и Његову љубав. Онда, без обзира на искушења, без обзира са каквим патњама се суочавамо, они који познају Божју љубав све могу да поднесу.

Текст из Прича 15,23. износи још једну важну мисао. Више радости нам причињава оно што дајемо него што примамо. Лепа реч упућена другима донеће радост и ономе који је упућује. Ко у свом животу није искусио благослове, који, било речима или делима, проистичу из благосиљања других? Као што смо већ видели у Причама, наше речи имају силу. Оне могу учинити многа добра или велико зло. Колико је боље када доносе велика добра, не само онима којима се чини добро, већ и онима који га чине.

Колико добро познајете Божју љубав? Шта бисте могли да учините што би вам помогло да примите у своје срце ову важну истину? Размислите колико би вам живот био бољи да познајете Божју љубав?

БОЖЈА ВРХОВНА ВЛАСТ

Сви имамо снове и правимо планове, али ипак они могу да буду другачији, понекад бољи или гори, него што смо очекивали. Библија признаје вредност људске одговорности и слободе. Такође, Библија потврђује Божје управљање догађајима (види: Приче 20,24; 21,31; Данило 2. и 7)

Шта је порука текста из Прича Соломунових 16,1? Како треба да схватимо овај стих?

Ми вршимо припреме и правимо планове, али последња реч и даље припада Богу. То не значи да су наше припреме безвредне. Међутим, у животу вере, ако предамо своје планове Богу, Он ће их преузети, управљати њима (Приче 16,9) и на крају остварити (Приче 16,3). Чак ће и рад наших непријатеља бити употребљен у нашу корист (Приче 16,4.7).

Иако ове мисли није лако схватити, нарочито када се суочимо са тешким околностима, оне треба да нам пруже утеху и помогну нам да научимо да имамо поверења у Бога, чак и када све крене у погрешном правцу, и када се планови не остваре онако како смо се надали. Кључна мисао је да научимо да све предамо Богу. Ако то успемо, можемо бити сигурни у Његово вођство, чак и у најтежим тренуцима.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 16,18.19. Какво место заузима честољубље у људском успеху?

Библија нас, као и увек, упозорава на понос. Уосталом, на шта ми као пала бића можемо бити поносни? Који порок се више од поноса, првобитног греха, супротставља Богу? (види: Језекиљ 28,17) Исус је поучно говорио о тежњи за величином и позивао ученике да се окрену понизности (Матеј 20,26-28).

Прочитајте текст из Прича Соломунових 16,33. Какво место случајност заузима у људском успеху?

Библија не даје места случајности. Чак и када неко сматра да је ток догађаја плод случаја, треба да верујемо да Бог и даље неограничено управља.

Када желимо да схватимо зашто се одређене појединости догађају, како нам постојање велике борбе помаже да пребродимо тешка питања о томе због чега се нешто догађа управо на тај начин?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Од самог почетка сотона је људима описивао добитке који се могу стећи преступом. Тако је преварио анђеле. Тако је искушао Адама и Еву и навео их да згреше. Тако и сада наводи мноштво људи да постану непослушни Богу. Он чини да пут преступа изгледа пожељан, али, крај му је пут к смрти. (Приче 14,12) Благо онима који, пошто крену тим путем, схвате горчину плодова греха и на време се врате.« (Елен Вајт, *Стварање, патријарси и пророци*, стр. 720. оригинал)

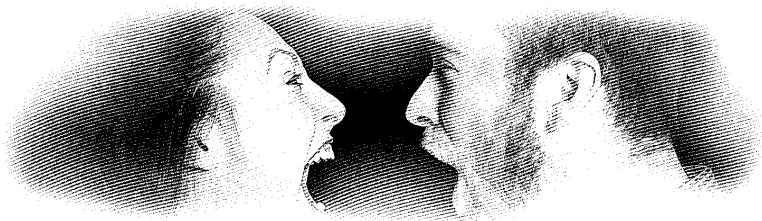
»Ништа не тежи више изградњи здравља тела и душе од духа захвалности и прослављања. Поуздана обавеза којом ћемо се одупрети туги, мислима и осећањима незадовољства – исто је тако дужност као што је и молитва. Ако смо спремни за Небо, како можемо да идемо као гомила ожалошћених, плачући и жалећи целим путем до куће нашега Оца? Они назовихришћани који се непрекидно жале и којима се радост и срећа чини као грех, немају праве вере.« (Елен Вајт, *У потрази за бољим животом*, стр. 251. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Разговарајте о идеји да имамо ограничени поглед на стварност. Шта то значи? Колико смо сигурни да нешто постоји, а не можемо на било који начин да га препознамо чулима? На пример, колико се много радио - таласа управо сада налази у ваздуху око вас, а ипак не можете да их видите, чујете или осетите? Како нам постојање такве стварности помаже да схватимо колико су наша чула ограничена? Како то схватање треба да нам помогне да увидимо да постоји и оно што не можемо да видимо, на пример анђели?

2. Зашто је важно да схватимо да човек има слободну вољу и слободу избора, иако Бог неограничено управља? Иако ова схватања (човекова слобода избора и Божја врховна власт) као да су у супротности, оба су библијска учења. Како их, онда, можемо ускладити?

УКРОТИТИ ЈЕЗИК

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 17; 1. Коринћанима 13,5-7; Јован 8,1-11; Приче 18; Приче 19; 5. Мојсијева 24,10-22.

Текст за памћење: »Бољи је залогaј суха хљеба с миром него кућа пуна поклане стоке са свађом.« (Приче 17,1)

Приче Соломунове поново указују на чињеницу да спољашњи изглед може да превари. Можемо имати све што овај свет нуди – богатство, моћ, задовољства, славу – а да ипак, иза те спољашњости, владају напетост и туга. Могуће је да је узрок те напетости и туге управо богатство и задовољства којима људи толико теже. Као што је у египатској пословици забележено: »Боље је хлеб са срећним срцем него богатство са муком.« (Miriam Lihthajm, »Instructions«, *Ancient Egyptian Literature: A Book of Readings*, свеска II, стр. 156) Према Причама Соломуновим, први корак у решавању овог проблема је препознавање својих приоритета: мирни односи су важнији од богатства (Приче 17,1). Оно што је важно није толико шта имамо, већ шта негујемо у себи. Савет који следи помоћи ће нам да обновимо ову највишу вредност и пружити нам унутрашњи мир (shalom на јеврејском) који ће допринети нашој срећи.

ГРЕХ И ПРИЈАТЕЉИ

Прочитајте текст из Прича Соломунових 17,9; 19,11. Који важан закључак је донет у овим текстовима? Како треба да се односимо према онима који погреше?

Када неко учини грешку, у искушењу смо да то испричамо другима. Да ли си чуо шта је тај-и-тај учинио? Иако се понашамо као да смо ужаснути тим поступком, ипак волимо да испричамо другима шта се догодило. Укратко речено, ми оговарамо, а на то смо упозорени, зато што ће такво понашање изазвати свађу, чак и међу блиским пријатељима. Уосталом, ако ваш ближњи погреша, какав сте ви пријатељ ако другима причате о томе?

Нама је заправо упућен савет да »покријемо« грешку. Међутим, то не значи да морамо да кријемо грех, да се понашамо као да се никада није догодио, као да та особа никада није погрешила. Грех који је покривен и даље постоји, иако је скривен. У ствари, јеврејска реч преведена као »покрити« израз је који се на посебан начин односи на »опроштење«. (Псалам 85,2; Немија 4,5) Љубав, не оговарање, треба да буде наш одговор на нечију грешку.

Прочитајте текстове у Причама Соломуновим 17,17. и 1. Коринћанима 13,5-7. Како нам љубав помаже да изађемо на крај са пријатељевом грешком?

Нико не воли свог брачног друга зато што је савршен, већ што гаји љубав према њему упркос његовим грешкама и манама. Само помоћу љубави бивамо поучени да не судимо другима, зато што због својих грешака и недостатака носимо исту кривицу. Уместо тога, можемо саосећати са њима у њиховој жалости што су учинили грех и потрудити се да им помогнемо да га превазиђу. Чему иначе пријатељи служе ако не томе?

Сетите се тренутка када сте направили велику грешку и примили опроштење и утеху. Како вас то подстиче да и ви учините исто када неко погреша?

БУДИТЕ ПРАВЕДНИ!

Искрена љубав није слепа. Када нечију грешку »покривамо« љубављу не значи да не увиђамо грех и да га не препознајемо. Љубав и правду треба испољавати истовремено. Јеврејска реч *tsedeq*, »правда«, такође значи »љубав«, »милосрђе«. Не можемо имати право саосећање ако нисмо праведни, нити бити праведни ако немамо саосећања и љубави. Та два начела су нераздвојива.

На пример, показивање милосрђа према сиромашнима не треба чинити на штету правде; отуда препорука да не штитимо сиромаше на суду (2. Мојсијева 23,3). Ако нас љубав обавезује да помогнемо сиромашнима, било би неправедно да их штитимо када нису у праву, само зато што су сиромашни. Правду и истину не треба раздвајати од љубави и саосећања. Управо је та мудра равнотежа карактеристична за Тору, Божји закон, који је уздигнут и коме смо поучавани у Причама Соломуновим.

Прочитајте текстове из Прича Соломунових 17,10; 19,25. Шта се у њима говори о укуру?

Није случајност што текст у Причама 17,10. следи одмах после позива да покријемо грешке љубављу (Приче 17,9). Повезивање »укура« са »љубављу« поставља љубав на право место.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Јовану 8,1-11. Како Исус поступа у случају отвореног чињења греха?

»У чину опраштања овој жени и храбрењу да живи бољим животом, Исусов карактер одсјајује лепотом савршене правде. Иако не прикрива грех, нити смањује осећање кривице, Он ипак не жели да осуди, већ да спасе. Свет је за ову заблуделу жену имао само подсмех и презир, али Исус је изговорио речи утехе и наде. Безгрешни је имао саучешћа према слабостима ове грешнице, па јој је пружио руку помоћницу. Док су је лицемерни фарисеји оптуживали, Исус јој је наложио: 'Иди, и отसेље више не греши.'« (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 462. оригинал)

Прочитајте 18. поглавље из Прича Соломунових. Иако се у њему спомињу различите теме, усредсредите се на оно што је речено о нашим речима. Које важне мисли су овде представљене у вези са тим шта чинимо или шта не говоримо?

Поново се суочавамо са стварношћу и силом речи; у овом случају видимо како безумни користе своја уста у својим неделима. Тринаести стих даје посебно објашњење. Колико је лако да некоме одговоримо, пре него што пажљиво саслушамо и размотримо шта нам је речено. Колико пута бисмо себе и друге поштедели непотребног бола и сукоба да смо само научили да пре него што одговоримо пажљиво размислимо о ономе што смо управо чули. Постоје тренуци када је тишина најбољи одговор.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 18,4. Зашто су речи мудрога попут дубоких вода?

Слика »дубоких вода« у Причама Соломуновим употребљена је у позитивном смислу и представља мудрост (Приче 20,5). Она преноси идеју спокојства, али и дубине и богатства. Мудри нису површни. Они изговарају своје речи на основу дубоких личних размишљања и стечених искустава. Зар се није свако од нас понекад дивео дубоким мислима и проницљивости оних који поседују мудрост и знање?

Прочитајте текст из Прича Соломунових 18,21. Шта значи овај стих?

У Причама Соломуновим поново је речено оно што већ треба да знамо: наше речи су моћне, и могу да буду сила на добро или зло, на живот или смрт. Колико бисмо пажљивији онда требало да будемо приликом коришћења овог моћног оруђа.

Сетите се тренутка када су вас нечије речи страшно повредиле. Шта сте из овог искуства научили о томе колико су речи моћне и колико би требало да будете пажљиви када нешто пожелите да кажете?

ДВЕ СТРАНЕ ПРИЧЕ

Прочитајте текст из Прича Соломунових 18,2. Зашто безумнима није потребно време да изграде своје мишљење?

Безумни су толико сигурни у себе и толико жељни да искажу своје мишљење да нису заинтересовани да уче од других. Њихов ускогруди ум иде укорак са њиховим устима увек спремним да нешто кажу. То је погубан спој. Колико пажљиви треба да будемо да не бисмо чинили исто, нарочито када смо уверени да смо у праву у вези са неком темом.

Уосталом, зар није свако од нас у неком тренутку имао чврст став према нечему, да би се касније испоставило да нисмо били у праву? То не значи да треба да будемо колебљиви у својим гледиштима; то само значи да нам је потребна понизност, да нико од нас не зна увек прави одговор, чак и када имамо исправно мишљење о нечему, истина је често дубља и сложенија него што можемо да сагледамо и схватимо.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 18,17. Какав важан закључак овде постоји?

Само Богу није потребно друго мишљење зато што су Његове очи на сваком месту (Приче 15,3). Бог може да сагледа свако питање са свих страна. Ми, супротно томе, имамо веома уско гледиште о свему; гледиште које је склоно да постане још уже када заузмемо чврст став, нарочито о питањима која сматрамо важнима.

Међутим, као што би већ требало да знамо, увек постоје две или чак и више страна једне приче, и што више чињеница знамо, можемо боље да обликујемо исправно гледиште о одређеној теми.

Сетите се тренутка у коме сте у потпуности били уверени у нешто, можда је реч о гледишту које сте имали целог живота, а онда сте открили да нисте били у праву. Шта вам то говори о могућности да можете да погрешите у нечему што ватрено заступате?

БУДИТЕ ИСТИНОЉУБИВИ

Краљ је требало да прогласи новог министра за највишу службу у царству. За ту прилику организовао је посебно такмичење у лагању: ко може да изговори већу лаж. Сви његови министри пријавили су се за такмичење и сви су изговорили своју највећу лаж. Међутим, краљ није био задовољан; њихове лажи биле су неубедљиве. Краљ је тада упитао свог најближег и најповерљивијег саветника: »Зашто се ти ниси пријавио?«

Саветник је одговорио: »Жао ми је што ћу вас разочарати, али ја не могу да се пријавим.«

»Зашто«, упитао је краљ.

»Зато што никада не лажем«, одговорио је саветник.

Краљ је одлучио да постави њега на ту позицију.

Нама као грешницима лакше је да слажемо него што мислимо; због тога је важно да будемо пажљиви према речима које изговарамо.

Прочитајте 19. поглавље из Прича Соломунових. Многе теме обрађене су у том поглављу, али шта је речено о лагању?

Приче Соломунове постављају висока морална мерила. Боље је да останемо сиромашни или да изгубимо прилику за напредовање, него да лажемо да бисмо то остварили, да жртвујемо своју честитост (Приче 19,1), да варамо по цену верности (Приче 19,22).

Прочитајте текст из Прича Соломунових 19,9. Какву одговорност има сведок?

Лагање је само по себи рђаво; али чинити то на суду под заклетвом још је горе. У многим земљама лажно сведочење представља озбиљан злочин. Сведок зато мора да да истинито сведочанство. Није случајно што овај стих следи после спомињања »пријатеља човјеку податљиву« (Приче 19,6), и сиромаша кога мрзе његови пријатељи, чак и браћа (Приче 19,7). Суштина је да на сведоке не сме да утиче подмићивање или друштвени положај оних о којима сведоче.

Прочитајте текст из 5. Мојсијеве 24,10-22. Какво важно начело уочавамо и како га можемо применити у свом животу и свом опхођењу према онима који су у потреби?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Дух оговарања један је од сотониних посебних оруђа за сејање свађе и раздора, за растављање пријатеља и поткопавање вере многих у истинитост нашег мишљења. Браћа и сестре веома су склони да говоре о грешкама и манама других, а нарочито оних који су непоколебљиво изнели поруку укора и опомене добијених од Бога.« (Елен Вајт, *Testimonies for the Church*, 4. свеска, стр. 195)

»Деца оних који се стално жале, помно слушају и примају отров незадовољства. Родитељи тако слепо затварају прилазе кроз које дечја срца могу бити досегнута. Колико много породица зачине своје свакодневне оброке сумњом и питањима. Они потанко испитују карактер својих пријатеља и служе га као пријатан десерт. Драгоцену парче клевете додаје се присутнима за столом да га коментаришу, не само одраслима, већ и деци. На овај начин Бог се срамоти. Исус је рекао: 'Кад учинисте једноме од ове Моје најмање браће, Мени учинисте.' Христа вређају и омаловажавају они који оговарају Његове слуге.« (Елен Вајт, *Testimonies for the Church*, 4. свеска, стр. 195)

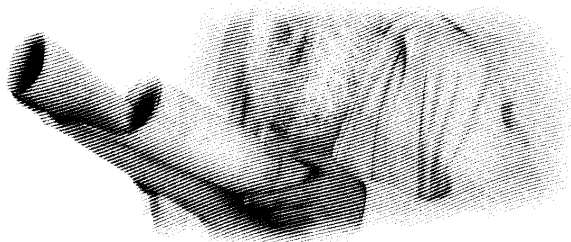
ЗА РАЗГОВОР:

1. Увек је тешко када они које волите и до којих вам је стало погреше. Тада се лако можете наћи у прилици да покушате да прикријете њихова дела. Како постижемо одговарајућу равнотежу у таквим приликама? Наравно, потребно је да будемо милостиви, као што смо лично примили милост за своје грешке. Међутим, да ли то значи да особа може да греша и тако прође некажњено, да се не суочи са последицама? Шта је у таквим приликама исправно учинити?

2. Као што је речено у поуци за ову седмицу, многа животна питања веома су сложена и могу се посматрати из различитих углова. Чак и ако смо у праву и вези са неким питањем, оно је обично сложеније него што можемо да схватимо. Како можемо да будемо отвореног ума, а да уједно не поступамо неозбиљно?

3. На који начин можемо да слажемо, а да уопште не употребимо речи?

РЕЧИ МУДРОСТИ

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 20; 1. Коринћанима 12,14-26; Јеремија 9,23.24; Приче 21; Матеј 25,35-40; Приче 22.

Текст за памћење: »Највише људи хвали се својом добротом; али ко ће наћи човјека истинита?« (Приче 20,6)

До одређене мере наш живот је производ утицаја из нашег окружења. Иако наслеђе има велику улогу, вредности које ценимо потичу из нашег окружења – нашег дома, начина образовања, културе. Од најранијег детињства ми смо под утицајем онога што видимо и чујемо.

Нажалост, оно што видимо и чујемо није увек најбоље за нас; свет у коме живимо доживео је пад у сваком погледу, и не може а да не врши негативан утицај на нас. Ипак, дато нам је обећање о изливању Светог Духа и дата нам је Божја реч, која указује на нешто узвишеније и боље него што то овај свет чини.

Ове седмице осврнућемо се на различите пословице и практичне истине које изражавају, истине које могу да нам помогну да надвладамо негативан утицај палог света и припремимо се за бољи ако их примимо у срце и следимо.

Су

Проучити
целу
поуку

СВИ СМО ЈЕДНАКИ

Прочитајте текст из Прича Соломунових 20,12. Како нас учи овај стих о вредности свих људи?

За разлику од теорије еволуције, по којој смо само случајан производ безличног космоса, Библија учи да је Бог створио човека (види: Дела 17,26). Није случајно што је Томас Цеферсон указивао на једнакост свих људи управо зато што их је Бог створио. Само у Господу, искључиво у Њему, сви смо једнаки.

Иако сви имамо истог Творца, не значи да смо сви исти. Чак се и једнојајчани близанци не понашају на исти начин. Апостол Павле у Посланици Коринћанима говори о међусобним разликама и наглашава да оне не треба да изазову осећање надмоћности, већ да нам помогну да увидимо потребу једних за другима. »Али око не може рећи руци: Не требаш ми; или опет глава ногама: Не требате ми.« (1. Коринћанима 12,21)

Прочитајте текст из Прича Соломунових 20,9. Шта нас још чини једнакима?

Грех нас, такође, чини једнакима. На реторичко питање постављено у овом стиху одговор »нико« указује на трагично и безнадежно стање људског рода. Сви људи су слаби и смртни, и ту чињеницу не може да промени ни сав новац ни сила на овом свету. Међутим, у оквиру Светог писма ово указивање на грешност људског рода не треба да нас води у очајање, зато што су Исусова смрт на крсту и Његово васкрсење омогућили да сваки човек, без обзира колико грешан био, прими обећање о вечном животу. Тај живот примамо једино вером у Њега – не својим делима.

»Ако човек својим добрим делима не може да заслужи спасење, онда га у потпуности примамо милошћу, прима га човек грешник зато што прихвата Исуса и верује у Њега. Оно је у потпуности бесплатан дар. Оправдање вером је изван сваке расправе. Свака расправа завршава се чим постане јасно да заслуге палог човека стечене његовим добрим делима никада не могу да му омогуће вечни живот.« (Елен Вајт, *Faith and Works*, стр. 20)

Да ли икада осећате да сте надмоћнији (или потчињенији) у односу на друге људе? Ако је тако, на који начин крст указује на једнакост свих нас?

ЖИВОТНЕ ПРОБЕ

»Дјела њихова иду за њима«, записано је у Откривењу 14,13. о награди праведника. Само ће будућност посведочити о стварној вредности сваког појединца. Људи сада могу да се хвале својим богатством, знањем, физичком снагом, и можда је то заиста тако. Међутим, шта је све то у Божјим очима? Особине, достигнућа и дела која људи уздижу као важна или упечатљива, заправо често су безначајна троска. Уосталом, погледајте неке рђаве особе, често из света забаве, које обожаваоци воле и цене. Оно што уздижемо као свог идола снажно је сведочанство колико смо дубоко пали.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 20,6. (види: Јеремија 9,23.24; Марко 9,35). Шта према овим текстовима представља истинску вредност за Бога?

Један сензационални чин љубави или пожртвовања није показатељ високог квалитета наших односа, већ стално, стрпљиво и постојано чињење малих дела из дана у дан. Свакодневни оброк припремљен за брачног друга, стална брига о болесном родитељу, истрајни напори уложени на радном месту; сва ова понизна дела у току живота доказ су да је ваша вера жива. Постојана вера драгоценија је од снажних, али ретких чинова љубави.

Ово начело, такође, важи и у нашем односу према Богу. Много је теже и драгоценије да живимо за Бога него да умremo за Њега, ако ни због чега другог онда зато што живот дуже траје од умирања. Посвећена особа која живи за Бога већа је од мученика који умире за Њега. Свако може да тврди да верује у Бога и да Му служи, али поставља се питање: Да ли ће то потрајати? Или, као што је Исус рекао. »Али који претрпи до краја благо њему.« (Матеј 24,13)

Како стрпљењем, љубазношћу и спремношћу можете да одговорите на туђе потребе и некеме тако открити Христов карактер? Колико сте спремни да то учините, без обзира на цену?

Прочитајте текстове из Прича Соломунових 20,17; 21,5. Какве практичне поуке можемо пронаћи у овим стиховима?

Лопов који украде хлеб брже дође до њега од онога који својим радом мора да га заради. Трговци који се служе лажима да би продали своју лошу робу могу се брже обогатити од поштених трговаца (упоредите Приче 21,5. са следећим стихом). Ипак, у тексту је записано, будућност ће сладак хлеб претворити у »песак«, а на брзину стекнуто богатство донеће сиромаштво. У тексту је дато мноштво примера који осликавају тачност овог гледишта:

1. Наследство (Приче 20,21). Указивање на наследство које се брзо добије (подразумевајући да су родитељи још живи) следи после осуде оних који руже своје родитеље (Приче 20,20). Повезаност ова два стиха је значајна. Односе се на сина (или кћер) који ружи своје родитеље и волео би да су мртви. Наследник чак може да изазове смрт својих родитеља да би добио своје наследство. Крај оваквог понашања је трагичан: жижак у коме тренутно ужива угасиће се у »црном мраку« (20. стих), а клетва коју је изрекао својим родитељима вратиће се њему: »Наследство... не бива на посљетку благословено.« (21. стих)

2. Освета (Приче 20,22). Овог пута писац се обраћа жртви која је у искушењу да се освети за зло, које јој је нането. Савет који прима јесте да »чека Господа«. Само тада биће сачувана, што указује да ако жели да се освети, излаже се озбиљној опасности. Текст у Причама 25,21.22. наглашава исту поуку, користећи метафору живог угљевља које се ставља на непријатељеву главу, што је египатски обред који изражава покајање и обраћење. Ако се уздржите од освете, дато је обећање у Причама 20,22, Господ ће вас сачувати, и (додаје текст из Прича 25,21.22) спасићете свог непријатеља, надвладавши зло добрим (Римљанима 12,21).

Како можемо да се угледамо на Христов карактер, када се нађемо у прилици да надвладамо зло добрим? Зашто је то у супротности са нашем наслеђеном природом? Зашто је умрети себи једини начин да то постигнемо?

САОСЕЋАЊЕ ПРЕМА СИРОМАШНИМА

Човеков карактер не мери се толико мудрошћу и верским посвећењем, колико спремношћу да се укаже помоћ сиромашнима и људима у потреби. Мерило карактера није оно што стичемо, већ начин на који се опходимо према ближњима. Самарјанин који је спасао свог ближњег ближи је Божјем царству од посвећеног свештеника (Лука 10,26-37). Приче Соломунове наглашавају и објашњавају ову највишу вредност.

Ради Бога: Први циљ за прихватање те највише вредности јесте Бог лично, који више воли људско саосећање према невољнима него верску ревност (Приче 19,17; 21,13). Саосећање према сиромашнима и стварна дела учињена у њихову корист, Бог ће више ценити од побожних дела. У ствари, Бог је лично укључен у тај рад, у толикој мери да, када дајемо сиромашнима, то је као да дајемо лично Богу (Матеј 25,35-40).

Прочитајте текст из Јеванђеља по Матеју 25,35-40. Како се Исус поистоветио са онима који су у невољи? Како ова истина утиче на наше опхођење према таквим људима?

Ради сиромашних: Други циљ јесу сиромашни људи, које је Бог створио као и богате (Приче 22,2). Једнакост међу људима, утемељена на чињеници да нас је Бог све створио, чини сиромаша вредног пажње као и богатог. Треба да волимо своје ближње по ономе што су: бића створена по Божјем облику.

Размислите, такође, колико је за вас добро да помажете људима у потреби. Наша природа је у основи себична; ми изнад свега тежимо да себе ставимо испред других. Одричући се себе, учимо да умиремо себи и да боље одражавамо Христов карактер, а шта је драгоцене од тога?

Како вам помагање другима који су у невољи пружа осећање већег личног задовољства него када чините нешто за себе?

Реч »васпитање« на јеврејском језику потиче од речи која значи »градити« или »почети«. Сва ова значења садржана су у јеврејском схватању васпитања: Када »учимо дијете« (Приче 22,6), ми изграђујемо, почињемо и полагамо темељ за будућност. Родитељи и васпитачи зато су одговорни за будућност деце и, самим тим, будућност света. Оно чему учимо своју децу данас утицаће на друштво у будућим нараштајима.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 22,6. Шта се у њему говори о важности правилног васпитања деце?

Значајно је запазити да је јеврејска реч преведена као »васпитати« управо реч употребљена за »посвећење« Храма (1. О царевима 8,63). Рано васпитање представља посвећење своје деце Богу на исти начин како је Храм био посвећен. »Родитељима је поверено васпитавање деце за будући вечни живот.« (Елен Вајт, *Child Guidance*, стр. 38. оригинал). Такво васпитање има вечни утицај. Апостол Павле имао је на уму стих из Прича 22,6. када је похвалио Тимотија за његово познавање Светог писма, које је стекао у свом раном детињству, »која те могу умудрити на спасеније вером у Христа Исуса«. (2. Тимотију 3,15)

Прочитајте текст из Прича Соломунових 22,8.15. Која начела овде налазимо?

Васпитање можемо упоредити са »сејањем«. Будућност нашег друштва и наше деце зависи од тога шта посејемо. Ако сејемо »безакоње«, онда ће наше васпитање (прут) пропасти, и пожњећемо невољу (8. стих). Ако семе које сејемо дотакне срце деце (15. стих), онда ће прут нашег васпитања уклонити безумље далеко од њих.

Често поучавамо друге (нарочито децу) својим примером. Размислите какав пример дајете. Какво наслеђе остављате? У којим областима бисте могли давати бољи пример?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Родитељи би требало да буду пример искрености, јер управо то треба свакодневно деци усађивати у срце. Неодступање од начела мора да буде чин којим се управљају родитељи у свим животним околностима, нарочито у васпитавању и обучавању своје деце... Родитељи никада немојте бити неискрени. Никада немојте говорити оно што није истина ни речима ни делима.« (Елен Вајт, *Child Guidance*, стр. 151)

»Многи очеви и мајке изгледа да мисле да ако нахране и обуку своје малене, и васпитају их у складу са мерилима овога света, да су обавили своју дужност. Они су толико презаузети пословима или задовољствима, да не могу да се баве васпитавањем своје деце. Они их не одгајају на начин који ће њиховој деци помоћи да уложе све своје способности у прослављање свога Откупитеља. Соломун није рекао: »Реци детету којим путем треба ићи, па неће одступити од њега ни кад остари«, већ »Учи дете према путу којим ће ићи, па неће одступити од њега ни када остари.« (Елен Вајт, *Child Guidance*, стр. 38)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Размишљајте још мало о идеји изнетој у Причама Соломуновим 22,6. Зашто морамо бити пажљиви у начину како примењујемо ову поуку? Односно, многи родитељи учинили су добар посао одгајајући своју децу, а ипак када су одрасла, донела су погрешне одлуке. Зашто када посматрамо значење овог текста никада не смемо да заборавимо на постојање слободне воље и велике борбе?

2. Погледајте још једном последње питање на крају одељка од среде. Шта говори о нама такво осећање задовољства када помажемо другима, нарочито када ништа не добијемо заузврат? Како та истина открива зашто су многи који поседују овоземаљска блага ипак несрећни?

3. Иако се разликујемо по даровима, васпитању и искуствима, једнаки смо у нечему најважнијем: свима је потребан крст спасења. Чемо нас он учи о основној једнакости и вредности свих људских бића? Штавише, како ова истина треба да утиче на начин којим се опходимо према људима?

ЈЕДАН ЗАКОНОДАВАЦ И СУДИЈА

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 22; Приче 23; 2. Мојсијева 22,21-27; Приче 24; Ефесцима 5,20; Језекиљ 33,8.

Текст за памћење: »Нијесам ли ти написао знамените ствари за савјете и знање, да бих ти показао тврђу истинитијех ријечи да би могао истинитијем ријечима одговарати онима које пошљу к теби?« (Приче 22,20.21)

Неке поуке из ове седмице сличне су одређеним египатским текстовима. Соломун је под надахнућем обликовао ове текстове са јеврејске тачке гледишта. Речи Египћана под утицајем Духа израиљског Бога постале су божанско откривење.

Ово запажање је важно, јер нас подсећа на универзални карактер »истине«. Оно што је истина за Израиљце треба, такође, да буде истина и за Египћане; у супротном то не би била истина. Неке истине су свеопште, примењују се на све.

Ови савети заједнички су за обе заједнице. Односно, ко год да сте, били верник или не, где год да живите, постоји нешто што не би требало да чините.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 22,17.18. Како истина треба да утиче на наш живот?

Прва дужност ученика је да слуша и обрати своју пажњу: »Пригни ухо своје и слушај.« (Приче 22,17) Другим речима: »Усредсредите се!« Веома је важно да особа која тражи истину буде искрена. Она мора искрено желети да сазна шта је исправно, а затим да поступа у складу са тим.

Међутим, ученику није довољно да слуша или само интелектуално схвати оно чему га поучавају. Неки људи који у свом уму држе многе библијске чињенице, нису на прави начин упознали истину и стекли искуства са њом (Јован 14,6).

Истина треба да досегне најдубље делове људског бића. Јеврејски израз у Причама 22,18. »у срце своје« указује да поуке не треба да остану на површини; потребно их је ушити, примити и дозволити да постану унутрашњи део бића. Када се порука једном дубоко укорени у нама, уздићи ће се до наших усана и тада ћемо дати силно сведочанство.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 22,19-21. Како нам познавање истине може помоћи?

1. Вера (19. стих). Први циљ поучавања о мудрости није мудрост сама по себи. Поуке немају за циљ да ученике учине разумнијима или вештијима. Учитељев циљ је да ојача учениково поверење у Господа.

2. Уверење (21. стих). Ученици треба да знају зашто су ове »истинитије ријечи« поуздане; треба да знају зашто верују у то што верују. По дефиницији вера је веровање у оно што не схватамо у потпуности. Ипак, треба да имамо добре разлоге за ту веру.

3. Одговорност (21. стих). Последњи корак васпитања је да поделимо са другима »истинитије ријечи« које смо примили. То је суштина нашег позива.

Размислите о свим снажним логичним разлозима у прилог нашој адвентистичкој вери. Који су то разлози и зашто никада не би требало да их сметемо с ума и оклевамо да их поделимо са другима? Изнесите свој одговор у суботњошколском разреду?

ОТИМАЊЕ ОД СИРОМАХА

Прочитајте текстове у Причама Соломуновим 22,22.23; 23,10. На шта смо овде упозорени?

Иако је увек рђаво красти, ова опомена односи се на отимање од сиромашних и потлачених, који су најрањивији. Они су заиста беспомоћни, и зато су предмет Божје посебне бригае (2. Мојсијева 22,21-27). Овде нам на ум долази Давидов случај, када је убио Урију да би »отео« његову жену, и Натанова прича о јагњету (2. Самуилова 12,1-4). Отимање од сиромашних није само криминално дело: оно је грех »против Господа«. (2. Самуилова 12,13). Узети од некога ко има мање од вас је теже злодело него крађа; то је, такође, чин кукавичлука. Да ли крадљивци мисле да Бог не види њихова дела?

У Причама Соломуновим 22,23. речено је да чак и ако лопов избегне казну, која треба да буде изречена од стране људи, Бог ће бранити ствар оштећених. Осврт на Искупитеља (Осветника) (Приче 23,11) скреће пажњу на божански план суда на крају времена (О Јову 19,25).

Ова опомена односи се на оне који су заинтересовани само за тренутне »добити«, а не дугорочне резултате. Они увећавају своју имовину на туђ рачун, и спремни су да прибегну варању и убиству да би то остварили. Они сада можда уживају у томе, али ће касније платити за такве поступке. Овакав закључак не треба само са обесхрабри крадљивца, већ да покаже да су наше моралне вредности тесно повезане са Божјом врховном влашћу.

У Енглеској су једном приликом атеисти поставили следећи натпис на градске аутобусе: »Бог вероватно не постоји. Престаните да бринете и уживајте у животу.« Иако можемо дати многе одговоре поводом овог натписа, размислите о следећем: Ако Бог не постоји, онда они који краду од сиромашних, и тренутно су избегли казну, заиста не морају ни о чему да брину, као ни сви они који су починили велика злодела. Како нам вера у Бога и Његова обећања о суду помажу да доживимо мир, без обзира на неправду чији смо сведоци сада у свету?

ОСЕЋАЊЕ ЉУБОМОРЕ ПРЕМА БЕЗБОЖНИЦИМА

На шта нас стихови у Причама Соломуновим 23,17; 24,1.2. и 24,19.20. опомињу?

Зашто би неко завидео безбожнима? Сигурно не због греха који чине, већ због тренутне користи (богатства, успеха, моћи) коју постижу својим безбожним делима и коју људи често прижељкују за себе.

Наравно, није свака успешна или богата особа безбожна, ипак, неке јесу и то је вероватно група људи на коју смо упозорени у овим стиховима. Ми видимо њихов »добар« живот и, са наше тачке гледишта, нарочито ако смо запали у тешкоће, лако им можемо позавидети на ономе што имају.

Ово је веома ускогрудо и ограничено гледиште. Уосталом, искушење које грех ставља пред нас јесте његова тренутна награда: уживање у тренутним задовољствима. Од искушења можемо да се сачувамо ако поставимо гледиште које није усредсређено само на садашњи тренутак; односно, треба да гледамо преко тренутних »добити« које нам грех омогућава и да размишљамо о дугорочним последицама.

Поред тога, ко у свом животу није доживео сву разорност последица греха? Никада не можемо да их избегнемо. Можда смо у стању да свој грех сакријемо од других тако да нико не зна шта чинимо, чак и нама веома блиске особе (иако пре или касније они то увиде, зар не); или обмањујемо себе мишљу да наши греси и нису толико рђави. (Уосталом, погледајте колико људи чини и горе ствари!) Међутим, пре или касније, на овај или онај начин, грех нас сустигне.

Треба да мрзимо грех зато што је грех. Треба да га мрзимо због онога што чини у нашем животу, у нашем свету, и нашем Господу. Ако желимо да увидимо шта је стварна цена греха, погледајмо Исуса на крсту. То је цена која је плаћена за наше грехе. Само то схватање требало би да буде довољно (мада често није) да нас подстакне да имамо жељу да избегнемо грех и да се држимо што је могуће даље од оних који би нас навели на грешне поступке.

Да ли сте некада осетили завист због нечијег успеха? Шта је најбољи лек за овај духовно погубан проблем? (Види: Ефесцима 5,20)

ШТА СТАВЉАМО У УСТА

Није случајно што се прво људско искушење тицало хране (1. Мојсијева 3,3). Непослушност и пробање забрањеног плода довело је до појаве греха и смрти на овом свету (1. Мојсијева 3,1-7; Римљанима 5,12). Такође, не треба да занемаримо чињеницу да је прво помињање пијења вина у Библији представљено у веома негативном и понижавајућем извештају (1. Мојсијева 9,21).

Прочитајте текст из Прича Соломунових 23,29-35. Како је употреба алкохола представљена у овим стиховима?

Ко није лично увидео колико алкохол може да има уништавајуће дејство? Наравно, не постају зависници од алкохола сви који пију. Међутим, они највероватније никада и не помисле, када први пут окусе неко алкохолно пиће, да ће на крају постати зависници.

»Човек који је развио навику да пије алкохолна пића налази се у очајном положају. Нико не може да га увери да постоје довољно добри разлози да се одрекне те врсте попуштања. Његов стомак и ум су загровани, његова воља ослабљена, а његов апетит је измакао контроли. Кнез сила таме држи га у оковима које не може да раскине својом силом.« (Коментари Елен Вајт, *The SDA Bible Commentary*, 3. свеска, стр. 1162)

Прочитајте текст из Прича Соломунових 23,1-8. Зашто треба да управљамо својим апетитом?

Овај укор не односи се само на навике за столом. Библијски текст представља опомену онима који воле да једу и који имају велики апетит (Приче 23,2). Метафора стављања ножа у грло је веома снажна: не односи се само на обуздавање апетита, већ указује на опасност која прети здрављу, чак и животу, прекомерним уношењем хране. Јеврејска реч *bin*, преведена као »пази добро«, изражава идеју пажљивог одлучивања приликом употребе различитих врста хране. Исту реч употребио је Соломун када је затражио мудрост да може да »распознаје (*bin*) добро и зло«. (1. О царевима 3,9) Надахнути писац има много више на уму осим само питања управљања апетитом. Његов савет се, такође, односи на гозбе и пијење у друштву, када смо под притиском и у искушењу да пожелимо »преслачака (посластица) његовијех«. (Приче, 23,3)

Сетите се неке особе коју лично познајете чији је живот уништен због алкохола. Зашто би тај пример требало да буде довољан да схватимо зашто тај отров никада не би требало да унесемо у своје тело?

НАШЕ ОДГОВОРНОСТИ

»Кад речем безбожнику: Безбожнице, погинућеш; а ти не проговориш и не опоменеш безбожника да се прође пута својега; тај ће безбожник погинути за своје безакоње; али ћу крв његову искати из твоје руке.« (Језекиљ 33,8) Које је основно духовно начело откривено у овом тексту? Како га схватамо и примењујемо у свакодневном животу?

Пре неколико година, у великом граду, једна жена у ноћи нападнута је на улици. Почела је да призива у помоћ, али иако је њен позив чуло на десетине људи, нико није позвао полицију. Већина је погледала кроз прозор, а онда се вратила свом послу. Убрзо су женини повици утихнули. Касније, пронађена је мртва, са многобројним убодима по телу.

Да ли су људи који су чули њено запомагање, а нису ништа учинили, одговорни за њену смрт? Да ли ју је њихово неделовање убило, иако је они нису напали?

Прочитајте текстове из Прича Соломунових 24,11.12.23-28. Које важне поруке овде налазимо?

Мојсијев закон јасно упозорава да ће они који пропусте да кажу шта су видели или чули као сведоци у неком догађају сносити кривицу (3. Мојсијева 5,1). Можда нећемо моћи да делујемо против злочина, али ако ћутимо о томе шта смо видели, онда сносимо кривицу заједно са злочинцем. Својим ћутањем постајемо саучесници.

Са друге стране, ако приликом сведочења изнесемо истину, изговарајући »ријечи истините« (Приче 24,26), одговарамо на прави начин и понашамо се као одговорни људи. Ово дело упоређено је са пољупцем на уснама, имајући значење да једна особа брине о другој.

Жалосно је ако останемо неми и не учинимо ништа као у случају са женом која је убијена на улици. Међутим, шта је са многим другим несрећама у свету: глади, ратовима, неправдом, расизмом, економским угњетавањем? Какве одговорности имамо у овим случајевима?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Душе око нас морају бити пробуђене и спасене, или ће изгинути. Ни тренутак немамо за губљење. Сви вршимо утицај који иде у прилог истини или против ње. Моја је жеља да у свом животу непогрешиво покажем да сам један од Христових ученика. Желимо нешто поред учења о Суботи. Потребно нам је живо начело и свакодневно осећање одговорности. То су многи занемарили, а резултат је немарност, равнодушност, недостатак будности и духовности.« (Елен Вајт, *Testimonies for the Church*, 1. свеска, стр. 99)

»Говорите о вери, живите у вери, гајите Божју љубав; посведочите свету о томе колико вам Исус значи. Узвисите Његово свето име. Говорите о Његовој доброту; говорите о Његовој милости, говорите о Његовој моћи.« (Елен Вајт, *Наше узвишено звање*, стр. 22)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Изнесите у разреду свој одговор на последње питање из одељка од недеље. Шта можемо да научимо из међусобних одговора? На који начин можемо да изградимо веру у своја уверења?

2. Неко је записао: »Запамтите следеће: Христос је умро за вас, и ви ћете једнога дана умрети.« У оквиру одељка од уторка, у коме се говори да ћемо морати да одговоримо на грех на један или други начин, коју кључну поуку треба да извучемо из ове мисли?

3. Подсетићемо се натписа постављеног на аутобусе у Лондону. »Бог вероватно не постоји. Престаните да бринете и уживајте у животу.« Поред онога што је речено у поуци, шта још у овој изјави представља проблем? Зашто би Божје постојање било нешто због чега би људи бринули? Шта ова изјава говори о томе колико је сотона лажно представио Божји карактер умовима многих људи? Изнесите у разреду различите начине на које можете одговорити на тај натпис. Наведите неке кратке, језгровите мисли које људима могу да помогну да увиде наду коју имамо у Богу?

ИЗА МАСКЕ

Од 28. фебруара до 6. марта

10. Библијска доктрина

Су

Проучити
целу
поуку

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 25,2.3; 26,11.12; 1. Коринћанима 1,20.21; Приче 26,13-16; 27,5.6.

Текст за памћење: »Не величај се пред царем и не стај на место гдје стоје власти.« (Приче 25,6)

Иза блештаве змије, која изговара слатке речи и која је изглед толико заинтересована за Евину срећу, крије се непријатељ који кује заверу против ње (1. Мојсијева 3,1-6). Прерушен у »анђела светлости«, сотона припрема најопасније замке за људски род (2. Коринћанима 11,14). Можда је још опасније и варљивије претварање; када тврдимо да смо оно што нисмо и када обманујемо не само друге, већ и себе.

Постоје различити начини на које можемо бити обманути. Један од уобичајених је помоћу речи. Неки текстови у поуци за ову седмицу баве се речима: лажима, ласкањима, миловзвучним речима које буде дивна осећања, којима се прикривају ружне мисли и намере. Треба да будемо пажљиви не само у ономе што говоримо другима, већ и како тумачимо речи упућене нама. Порука за ову седмицу може бити сажета на следећи начин: »Ето, Ја вас шаљем као овце међу вукове: будите, дакле, мудри као змије и безазлени као голубови.« (Матеј 10,16).

БОЖЈА НЕДОКУЧИВОСТ

Живот је пун необјашњивих појмова. Физичар Дејвид Дојч написао је да су »свакодневни догађаји веома сложени када се изразе основима физике. Ако напуните лонац водом, ставите на шпорет и укључите га, ни најбољи компјутери на овој Земљи, који се користе у одређивању старости универзума, не би могли да реше једначину која предвиђа како се могу понашати сви молекули у тој води – чак и да можемо некако да одредимо њихово почетно стање и шта све споља утиче на њих, што је само по себи тежак задатак.« (Дејвид Дојч, *The Beginning of Infinity: Explanations That Transform the World*)

Ако нас нешто овоземаљско збуњује, као што су молекули воде, како можемо очекивати да схватимо Божју недокучивост?

Прочитајте текст из Прича Соломунових 25,2.3. Шта писац овде открива и како то може бити примењено у ширем контексту?

Оно што Божју славу чини другачијом од славе царева јесте Његова »недокучива« природа, и самим тим наша неспособност да је у потпуности схватимо. Јеврејски корен *str* (»сакрити«, »крити«), из кога је изведена реч »мистерија«, често се користи у јеврејском Писму да окарактерише шта Бога чини јединим правим Богом (Исаија 45,14.15). Постоје појединости о Богу које не можемо да схватимо. Са друге стране, оно што чини славу царева је њихова спремност да се подвргну пажљивом испитивању. Отвореност и одговорност треба да буду најважније особине вође (5. Мојсијева 17,14-20). Царева је дужност да »истражи ствар«, односно, да пружи објашњење догађаја и онога што чини.

Живот је пун неодговорених питања, зар не? Наизглед насумични догађаји могу у само једном тренутку да представљају разлику између живота и смрти. Неким људима догађају се несреће једна за другом, док другима све иде на добро. Све ово говори нам да треба да живимо вером. Оно што се тренутно догађа у вашем животу морате да прихватите вером, са поверењем у Бога? Какав још избор имате?

БЕЗУМНИ КАО МУДРИ

Иако се идеја о релативној природи истине није недавно појавила (нарочито у Западном свету), у последњим годинама учврстила се у још већој мери. Према овој идеји оно што једна особа сматра истином, не сматра и друга или што се у једној култури сматра истином, не сматра се и у другој. Иако је ово донекле истина (у неким земљама вози се десном страном, у другим левом), ипак представља и опасну заблуду, нарочито у области морала. Нешто је истинито, нешто не, без обзира на коме месту живимо или какве наклоности имамо. На крају увек морамо покорити своје гледиште Божјој речи и истинама које у њој налазимо. Божја реч мора бити наш коначни извор за распознавање исправног и погрешног, добра и зла.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 26,11.12. (Види: Судије 21,25; 1. Коринћанима 1,20.21; 2,6.7; 2. Коринћанима 1,12) Шта не би требало да чинимо?

Као што можемо да видимо, ова идеја да неко чини оно што је исправно у својим очима није нова. Међутим, као што је тада такво поступање било погрешно, и сада је. Као што смо већ видели, нико од нас не може све да схвати; у ствари, ми ништа не можемо у потпуности да схватимо. Пошто сви треба да растемо и учимо у одређеним областима, треба да прихватимо чињеницу да не знамо све одговоре.

Што се тиче безумника, као што видимо у Причама Соломуновим, оно што јесте разлог за забринутост је у томе што се утицај њиховог безумља шири. Они су више него уверени у своју мудрост, па стога понављају своја безумна дела. Они могу бити толико уверљиви да други стичу мишљење да су мудри, указују им поштовање и траже од њих савет, што може да проузрокује велике проблеме (Приче 26,8). Безумље се шири, али обележено као »мудрост«, наноси још веће штете. Такође, безумни су толико огрезли у свом безумљу да га нису ни свесни.

Колико често сте у искушењу да доведете у питање суштинске вредности, суштинске истине? Међутим, шта се догађа када су одређене суштинске вредности у супротности? Како можемо знати која ће коју надмашити?

»Лењивац крије руку своју у њедра, тешко му је принијети је к устима.« (Приче 26,15)

Као што неки ученици уложе више времена и снаге припремајући се да varaју на испиту него учећи, исто је тако иронично што се лењи људи напорно труде да нађу изговоре за своју лењост!

Прочитајте текст из Прича Соломунових 26,13-16. На шта смо упозорени у овим стиховима?

Лењивац је можда у праву када каже: »Лав је на улицама.« (Приче 26,13) Зато, мудрије је остати у кући и не супротстављати се опасности. Међутим, чинећи тако пропуштамо све прилике које живот нуди. Никада нећемо уживати у лепоти руже ако се не изложимо опасности да нас повреди њено трње. Нећемо моћи да напредујемо ако се плашимо препрека. Људи који се не усуђују да се нечему посвете никада неће искусити пунину живота.

Обратите пажњу и на друге слике у овим стиховима. Као што се врата померају на својим шаркама, али се никуда не крећу, тако се и лењивци преврћу у својим постељама, односно, само мењају положај, али, ипак, никуда не иду.

Друга слика, у 15. стиху, још је упечатљивија. Они посежу руком за храном, али су сувише лењи да би примакли руку устима.

Међутим, њихова интелектуална лењост још је гора, као и њихова ускогрудост и сигурност у свој положај. Они сматрају да су увек у праву, мудрији од седам мудрих људи (Приче 26,16), и не прихватају друга гледишта, можда мудрија од њихових. Они који сматрају да знају све одговоре обично их не знају.

»На суду људи неће бити осуђени зато што су чисте савести поверовали лажи, већ зато што нису веровали у истину, јер су пропустили прилику да сазнају истину.« (Елен Вајт, *Стварање, патријарси и пророци*, стр. 55. оригинал) Како схватамо своју улогу у пружању »прилика« другима да науче шта је истина? Где почиње наша одговорност, а где се завршава?

ПРИЈАТЕЉ КАО НЕПРИЈАТЕЉ

Ако смо више разочарани својим пријатељима него непријатељима, то је зато што од пријатеља очекујемо добро, а од непријатеља зло. Мада, не буде увек тако, зар не? Зато нас текст у Причама Соломуновим упозорава да се пријатељ понекад понаша као непријатељ, а непријатељ као пријатељ.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 27,5.6. Када је укор знак љубави?

Љубав се не огледа само у пољупцима и нежним речима. Она нас понекад обавезује да укоримо пријатеља или своје дете, што може да буде непријатно и изгледа као испољавање духа осуде и критике. Чак и пријатеље можемо да изгубимо ако им упутимо речи укора. Ипак, ако их не опоменемо, нарочито ако ће им нешто нанети штету, какви смо онда пријатељи?

Отворени укор је, такође, знак да наша љубав није изграђена на обманама и претварању, већ на истини и поверењу.

Прочитајте текст из Прича 27,17. Шта може бити последица сукоба између пријатеља?

Слика гвожђа које се оштри гвожђем указује на обострану корист. Пријатељство искушано правим сучељавањем не само да ће побољшати квалитет пријатељства, већ ће подстакнути и ојачати обе личности. Њихово оружје постаће све делотворније. Биће опремљенији за будуће борбе. Људи који се повуку у себе и своје идеје, и никада се не суоче са другачијим гледиштима, неће напредовати у знању или у развоју карактера.

Да ли сте некада примили укор због нечега што је заиста могло да вас повреди? Шта би се догодило да нисте били упозорени? Имајући то на уму, ако се нађете у прилици да исто учините за неког другог, како то можете учинити на миран начин, без осуде и критике?

НЕПРИЈАТЕЉ КАО ПРИЈАТЕЉ

Прочитајте текст из Прича Соломунових 26,17-23. На следећим линијама укратко изнесите шта је речено у овим стиховима.

У овом тексту поново се говори о сили речи, овога пута о штети прозорованој оговарањем и свађом. Они који у вашем присуству оговарају вашег непријатеља, да бисте помислили да су на вашој страни, заиста су као »угаљ«: они потхрањују свађу и уводе вас у огањ даљих невоља (21. стих).

Такође, »усне непријатељске«, које су веома речите, могу да прикрију »зло срце«. (23. стих) Политичар који жели да буде изабран, трговац који жели да прода своју робу, заводник који жели да заведе жену – сви они познају силу вештине говора.

Поука дата у овом тексту јесте да будемо пажљиви и да не поверујемо у сваку лепу реч коју чујемо. Оне у себи могу скривати опасност управо зато што су пријатне. Неки људи су добри говорници; могу да делују веома убедљиво, искрено и брижно, док су заправо потпуно другачији. Иако смо се сви нашли у улози жртве таквих људи, ко у неком тренутку није осетио кривицу што је поступио исто: рекли сте некоме нешто, а мислили и осећали потпуно другачије? Текст у Причама Соломуновим снажно говори против оваквог превртљивог понашања.

»Све што хришћанин чини мора да буде јасно као Сунчева светлост. Истина је од Бога; лаж, у сваком од безбројних облика, потиче од сотоне... није једноставно ни лако рећи праву истину. Ми не можемо говорити истину ако не знамо истину; колико пута унапред створено мишљење, предрасуде, недовољно знање, погрешне процене, спречавају правилно разумевање проблема које морамо да решавамо. Ми нећемо бити у стању да говоримо истину ако нашим разумом стално не управља Онај који је сам Истина.« (Елен Вајт, *Слични Христу*, стр. 63)

Колико сте отворени и јасни у свом разговору са другима? Колика разједињеност постоји између ваших речи и мисли? Да ли сматрате да таква дволичност може бесконачно да траје? (Види: Матеј 10,26.27)

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Деловање Светог Духа не уклања потребу да примењујемо своје вештине и дарове, већ нас учи како да користимо сваки дар на славу Божју. Људске вештине, када су под посебном управом Божје милости, могу се употребити у најбоље сврхе на овој Земљи. Незнање не повећава понизност или духовност Христових следбеника. Истине божанске речи могу најбоље да цене хришћани који о свему размишљају и расуђују. Христа најбоље могу да прославе они који Му служе на интелигентан начин. Најважнији циљ образовања је да нас оспособи да користимо силу коју нам Бог даје на такав начин да представимо библијску веру и уздигнемо Божју славу.

Захвалност дугујемо Ономе који нас је створио и који нам је поверио дарове. Наша је дужност да их негујемо и развијамо.« (Елен Вајт, *Counsels to Parents, Teachers, and Students*, стр. 361.362)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Разговарајте о тајнама на које наилазимо у свакодневном животу, у природи, у међуљудским односима, или у питањима о вери, Божјој природи и спасењу. Једна од највећих иронија у животу је та, да што више учимо, у већој мери схватамо колико мало знамо. Зашто се то још више односи на духовне истине?

2. Које »истине« су релативне, културолошки одређене и променљиве? Како можемо да их разликујемо од вечних, свеопштих и непроменљивих истина? Зашто је толико важно да препознамо разлику између њих? Зашто је мешање условних истина са вечним истинама једна од највећих опасности са којом се суочавамо?

3. Каже се да мудри људи не држе пријатеље на одстојању, а непријатеље још мање. Шта то значи? Како ми као хришћани треба да се односимо према том ставу? На који начин нам може помоћи текст из Јеванђеља по Матеју 10,16?

ЖИВЕТИ ВЕРОМ

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 28,4,7,9; Римљанима 1,16,17; Галатима 3,24; Приче 28,5; 1. Јованова 2,15-17; Приче 29,13.

Текст за памћење: »Страшљив човјек меће себи замку; а ко се у Господа узда, биће у високом заклону.« (Приче 29,25)

До нас допире мноштво гласова из различитих праваца. Како људи могу да препознају шта је исправно, а шта погрешно? Одговор проналазимо у Богу и Његовом писаном откривењу. Морамо научити да се ослањамо на Бога и будемо послушни Његовом закону. Остало онда следи само по себи.

Исус нам је ову истину објавио када је рекао: »Него иштите најприје царства Божијега« (Матеј 6,33) и онда ће нам све остало што нам је потребно бити дато. Наша највиша вредност треба да буде поверење у Бога и да Га следимо; у супротном, нешто друго постаће наша највиша вредност, што веома јасно представља идолопоклонство. Можемо да научимо да имамо поверење у Бога живећи животом вере. Хришћански ход је управо то, ход; морамо да одлучимо да чинимо оно што нам је Господ рекао да чинимо, а онда последице да препустимо Њему.

ДРЖАТИ ЗАКОН

Реч Тора (Тора), »закон« или »наука«, појављује се 13. пута у Причама Соломуновим, од тога 4. пута у 28. поглављу (стихови: 4. [два пута] 7.9). Иако се употреба ове речи у Причама обично примењује на »науку« мудрог човека (Приче 13,14), међу Израиљцима та реч имала је духовно значење и односила се на божанско открићење, као што видмо у Причама Соломуновим 29,18.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 28,4.7.9. Шта ови стихови говоре о важности Закона у свакодневном животу?

Израиљци се од осталих народа нису разликовали толико по начину размишљања, чак ни по својим »духовним« или дубоким теолошким гледиштима, колико по одређеним животним навикама у вези са, између осталог, храном, одмором, природним окружењем, односом са суседима и породицом, које их чине »светима« или »одвојенима« од осталих народа. Ти животни избори темељили су се на Закону и његовим начелима.

Усталом, ми људи нисмо мудри сами по себи; чак нисмо у стању да увек разликујемо добро и зло (1. О царевима 3,9). Зато нам је потребан божански закон, да нам помогне да стекнемо разборитост. Другим речима, примање мудрости не зависи од интелектуалних или духовних вештина; оно је првенствено повезано са послушношћу Закону који је изван нас, наше културе, психологије наше личности и наших жеља.

Тај Закон је, наравно, Божји вечни закон. Следи тај Закон заиста представља чин вере. »Јер се не стидим Јеванђеља Христовог; јер је сила Божија на спасење свакоме који вјерује, а најприје Јеврејину и Грку. Јер се у њему јавља правда Божија из вјере у вјеру, као што је написано: Праведник ће од вјере жив бити.« (Римљанима 1,16.17)

Којих невоља и проблема сте поштеђени зато што сте се вером обавезали да ћете држати Божји закон? Колико би ваш живот био другачији да га не држите?

ТРАЖИТИ ГОСПОДА

Без обзира колико је важан за живот вере, Закон (Тора) није сам по себи извор живота. Напротив, Закон указује на грех, а грех води у смрт (види: Римљанима 7,7-13). У ствари, оно што Закон чини делотворним је то што потиче од Бога. Закон би, независно од Бога, представљао легалистичко начело које не би имало ништа са Божјом првобитном намером. Живот у послушности Божјем закону односи се на живот са Богом. Закон не замењује Бога; он је васпитач (према Павловим речима) који води своје ученике њиховом Учитељу (Галатима 3,24).

Прочитајте текст из Галатима 3,24. Како нас Закон усмерава Исусу, да бисмо могли бити »оправдани вером«?

Приче Соломунове нису само књига мудрих изрека; оне су првенствено књига о Богу који открива мудрост. Тражење мудрости послушношћу Закону довешће нас ближе Господу и спасењу које нам Он бесплатно нуди вером у Исуса.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 28,5. Како можемо да »разумемо све«?

Реч »разумети« два пута је употребљена у 5. стиху, као и реч »закон« у 4. стиху. Ова два стиха су повезана: држање Закона (4. стих) и тражење Господа (5. стих) су неодојиви. Међутим, ове активности не обухватају само познавање и чињење онога што је исправно (»што је право« [5. стих]). Ово разумевање обухвата »све« зато што потиче од Бога »свега«. За стари Израил познање свих ствари није било одвојено од верског искуства. Вера је била тесно повезана са разумом и рационалним схватањем. Било је незамисливо имати веру без размишљања или размишљање без вере, зато што је Бог био Темelj оба облика.

Зашто је вера у Бога разборито гледиште? Зашто је бесмисленије и неразумније да одбацимо Бога, него да верујемо у Њега?

Прочитајте текст из 1. Јованове 2,15-17. На шта смо овде упозорени, и како можемо да се заштитимо од опасности о којој ови стихови говоре?

Иако се идеје шта значи бити »богат« у великој мери разликују, Приче Соломунове дају упутства како се »обогатити« и како поступати са својим »богатством« када га једном стекнемо.

1. Немојте стицати богатство на штету сиромашних (Приче 28,8). Ваше богатство није оправдано ако га стекнете на рачун сиромашних. Као што смо већ видели, Библија снажно говори против оних који искоришћавају сиромашне зарад своје добити.

2. Дајте сиромашнима (Приче 28,27). Насупрот »охолима« из Прича Соломунових 28,25. особа која је великодушна према сиромашнима биће благословена.

3. Вредно радите (Приче 28,19). Богатство не треба да буде резултат крађе или случајности, већ награда за вредан рад. Оно што стекнемо треба да зависи од квалитета нашег рада. Ако смо богати, то треба и да заслужимо.

4. Не покушавајте да се брзо обогатите (Приче 28,20,22). У Причама Соломуновим представљене су две могућности: 1) жмуримо пред неком непоштеном радњом и, као резултат, постајемо саучесници у томе (Приче 28,22); 2) толико смо жељни да уживамо у ономе што су наши родитељи стекли, крадемо их и ускраћујемо им оно што им је потребно за живот (Приче 28,24). Што је још горе, они који ово чине оправдавају своја рђава дела у свом уму, све док се не увере да не чине ништа погрешно. Зато кажу: »Није гријех.«

Новац је изузетно моћна сила у свету и то је разлог због кога Библија много говори о њему. Ако, као и већина других људи, желите да стекнете новац, како можете бити сигурни да нећете упасти у замку коју Исус назива »пријевара богатства«? (Марко 4,19)

ПОУКЕ УПУЋЕНЕ СИРОМАШНИМА

Прочитајте текст из Прича Соломунових 29,13. О чему се говори у овом стиху?

Сиромаша и богаташ су једнаки (Приче 29,13). Слика светлости употребљена у овом тексту ставља ово питање у оквир стварања. Бог је створио и богате и сиромашне (Приче 22,2). И једни и други уживају у дару живота, а Сунце обасјава и једне и друге. Као што су богатима биле упућене речи опомене како да се опходе према сиромашнима, тако су и сиромашни поучени да треба да воле чак и своје тлачитеље, од којих неки могу бити и богати (Матеј 5,44.45).

Шта је порука текста из Прича Соломунових 28,3?

Сиромашни имају исте дужности као и богати (Приче 28,3). Сиромаштво не треба да буде изговор за неправду. Чињеница да сте можда у потлаченом положају не даје вам право да тлачите друге. Исусова прича о слуги који није био спреман да опрости, који тлачи сиромашнијег од себе, показује да оваква реакција, иако неочекивана (помислили бисмо да ће сиромашна особа бити саосећајнија према другом сиромашу), није неуобичајена (Матеј 18,22-35). Киша у Причама 28,3. која обично представља благослов, претвара се у силан пљусак; ова слика приказује неприхватљивост оваквог понашања и разочарење које доноси.

Шта поручује текст из Прича Соломунових 28,6?

Праведни сиромашни бољи су од безбожних богатих људи (Приче 28,6). Према увреженом мишљењу праведна особа не би требало да буде сиромашна, јер је сиромаштво наводно праведна казна за лење људе (Приче 24,34). Ипак, животна стварност је много сложенија. Сиромашни могу бити жртве неправде или околности које су изван њихове моћи управљања. То је чест случај. Међутим, мерила вредности која заступа књига Прича Соломунове, јасна су и недвосмислена. Праведност је важнија од богатства, а успех није прави показатељ праведности.

Шта можемо да учинимо када се нађемо у искушењу да угрозимо своје вредности ради материјалне добити? Како се можемо заштити у том случају?

ВОЛЕТИ ИСТИНУ

Од свега чему можемо поучити своју децу, ученике или оне који су спремни да уче од нас, можда најважнију поуку проналазимо у речима апостола Павла, који пишући о изгубљенима каже: »Јер љубави истине не примише.« (2. Солуњанима 2,10) Наравно, пошто је Исус истина, поучавати друге да воле истину значи поучавати их да воле Исуса, а шта је важније од тога?

»Ма каквом се граном истраживања бавили, у искреној намери да дознамо истину, ми долазимо у додир с невидљивим, моћним Умом који у свему и преко свега делује. Човеков ум долази у везу с Божјим умом, ограничени с Неограниченим. Утицај такве везе на тело, ум и душу није могуће проценити.« (Елен Вајт, *Васпитање*, стр. 14. оригинал)

**Прочитајте текст из Прича Соломунових 29,15. (Види: Приче 29,19)
Које важно начело запажамо овде, не само у области васпитања, већ
и у животу уопште?**

Иако је пример који дајемо важан, нарочито за оне које не можемо укорити или казнити, у неким случајевима потребно је више од тога. То се посебно односи на нашу децу. Децу је понекад потребно укорити да бисте их извели на прави пут.

Наша природа је пала и искварена, а то се односи и на наша драга мала бића која волимо, нашу децу. Својој деци не чинимо услугу, нити себи, када им дозвољавамо да чине шта желе. Деци, заправо, не само да је потребна дисциплина, она је и желе. Потребно им је да знају да постоје одређене границе, и да морају да остану унутар њих. Мајка која верује да мора да поштује дечију слободу и да им дозвољава да чине шта год пожелеле, никада им не говорећи »не«, на крају ће донети »срамоту« (Приче 29,15) себи и, без сумње, тугу деци, ако не сада, онда када одрасту.

**Које сте поуке научили као дете које су вам помогле када сте одра-
сли? Како вам је то знање помогло да сада имате бољи живот?**

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Божји закони утемељени су на најстрожем поштењу и тако су срочени да унапређују срећу оних који их држе... Религија уводи човека у лични однос са Богом, али не искључује из њега друге; јер се начела Неба морају спроводити у животу да би могла да помажу човечанству и буду му на благослов.« (Елен Вајт, *Синови и кћери Божје*, стр. 265)

»Крајње занемаривање дужности да се деца васпитају за Бога, трајно утврђује у злу и неповратно гура у редове непријатеља многе који су, брижљивим поучавањем, могли постати Христови сарадници. Лажне представе и неразумно и погрешно усмерене наклоности потврђују црте карактера које децу чине непривлачном и несрећном, загорчавају живот родитељима, а свој погубан утицај продужују с поколења на поколење. Свако дете коме се дозволи да несметано спроводи своју вољу обешчашћује Бога, а наноси срамоту и својим родитељима. Занемаривањем своје дужности и попуштањем својој деци и младима у злу, родитељи затварају пред њима врата Божјег града.« (Елен Вајт, *Testimonies for the Church*, 5. свеска, стр. 325.326)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Руски писац Лав Толстој, иако одрастао у хришћанском дому, напустио је своју веру у једном тренутку свог живота. Када је ушао у позне године суочио се са следећим питањем: Шта је смисао живота који се завршава смрћу? Иако је трагао за одговорима у различитим областима знања, није пронашао ниједан. На крају је схватио да једини разуман одговор на питање о животу и његовом смислу може пронаћи у вери – у нечему што превазилази логику. Односно, његов разум му је наложио да искорачи из области логики у свет вере да би добио одговоре о смислу живота. Зашто је, онда, вера у Исуса заиста најразумнији избор који можемо учинити у вези са значењем и смислом живота?

2. Шта по вашем мишљењу значи волети истину? Како волимо истину? Да бисмо волели истину, наравно, морамо прво да је упознамо. Како можемо упознати истину? И како можемо бити сигурни да нећемо дозволити да нам се нешто испречи на путу наше љубави према истини?

МОЛИТВА, ИЗЛЕЧЕЊЕ И ОБНОВЉЕЊЕ

Од 14. до 20. марта

12. Библијска доктрина

Су

Проучити
целу
поуку

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 30; Лука 18,9-14; О Јову 38-40,2; 1. Јованова 1,9; Откривење 3,14-18; Псалам 104,24.

Текст за памћење: »Благо сиромашнима духом, јер је њихово Царство небеско.« (Матеј 5,3)

У Библији понизност се сматра важном врлином. Један од највећих пророка, Мојсије, проглашен је за најкроткијег човека који је икада живео на Земљи (4. Мојсијева 12,3). Према тексту из Књиге пророка Михеја 6,8. главна дужност коју Бог очекује од човека је да »ходи смјерно с Богом својим«. Исус, такође, наглашава да је понизност идеал који хришћани треба да усвоје: »Који се, дакле, понизи као дијете ово, онај је највећи у Царству небескоме.« (Матеј 18,4).

Уосталом, чиме било ко од нас може да се похвали? Сваки наш дах, откуцај срца, је дар који долази искључиво од Бога, »јер кроз Њега живимо, и мичемо се, и јесмо«. (Дела 17,28) У светлости крста сва наша правда је као »нечиста хаљина« (Исаија 64,6); како се, онда, можемо нечим хвалити?

Ове седмице у Причама Соломуновим осврнућемо се на понизност. Узимајући у обзир свој положај, колико је безумно бити све друго, а не понизан?

ОСНОВНА ХРИШЋАНСКА ОРУЂА

Прочитајте текст из Прича Соломунових 30,1-3.32.33. О чему се говори у овим стиховима?

Самоодрицање споменуто у овим стиховима, прилично се разликује од уобичајеног самоуздизања царева на старом Блиском истоку, који су волели да се хвале својом мудрошћу, достигнућима и војним успесима. О Соломуну је забележено да »бијаше већи од свијех царева земаљских богатством и мудрошћу« (1. О царевима 10,23; Књига проповедникова 2,9). Навуходоносор је објавио: »Није ли то Вавилон велики што га ја сазидах јаком силом својом да је столица царска и слава величанству мојему?« (Данило 4,30)

Пошто је писац текста из Прича Соломунових свестан свог незнања, он оне који се хвале назива »неразумнима«. Јеврејска реч преведена као »неразуман« је *pa'al*, која заправо представља Навалово име, чије понашање је пример безумног поноса (1. Самуилова 25). Такво хвалисање и понос воде понижењу, гневу и сукобу. Апостол Павле је, такође, неке вернике који су себе сматрали мудрима и који су се, што је још горе, хвалили тиме, назвао »безумнима« (2. Коринћанима 11,18.19).

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 18,9-14. Зашто је понашати се попут фарисеја лакше него што можемо и замислити? Како се можемо сачувати да чак и у најмањој мери не упадамо у исту замку?

Према хвалисавим људима треба да осећамо сажаљење (и онако хвалисањем обично теже да прикрију своју несигурност); њихово хвалисање само показује колико су заправо у заблуди и у незнању?

Понос се јавља у онима који Господа нису лично упознали. У поређењу са њима, особа која живи у сталној заједници са Богом је понизна, зато што је непрестано у додиру са Оним који је бесконачно већи од нас. Када размишљамо о величини универзума, када увиђамо да прослављамо Онога који је створио читав свемир и да је тај исти Бог patio у личности Исуса Христа на крсту због нас, тешко је гајити понос у срцу.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 30,3-6. Шта ови стихови говоре о Божјој сили, величини и недокучивости?

Израз »знати свете ствари« може се схватити и као »познавати Бога«. Следи пет реторичких питања, која нас наводе да увидимо колико о Богу заправо не знамо много.

Прочитајте ова питања у Причама Соломуновим 30,4. Какав изазов нам пружају?

Пошто је Бог Створитељ (прва четири питања), Он остаје изван наше моћи разумевања (пето питање). У Књизи о Јову, Бог изазива Јова сличним питањем да би Јов схватио да не може да разуме Бога и Његове путеве (О Јову 38-40,2).

Чињеница да је Бог Створитељ, и да не можемо у потпуности да Га схватимо, даје нам важну поуку о томе како треба да примимо Његово писано откривење, које учени људи често доводе у питање. Ко смо ми, чије је схватање и наједноставнијих појава у природи замагљено и нејасно, да сумњамо у Божју реч, чак и у оне делове који нас збуњују или узнемиравају?

Размишљајте о величини и недокучивости стварања. Шта нам то говори о Створитељевој несхватљивој величини? Зашто би величина и недокучивост требало да нам пруже утеху и наду?

НИ ПРЕВИШЕ НИ ПРЕМАЛО

Текст у Причама Соломуновим 30,7-9. садржи једину молитву у овој библијској књизи. Није случајно што ова молитва следи одмах после потврде о Богу као великом Створитељу (Приче 30,4) и обећања о Његовој верности (Приче 30,5).

Прочитајте текст из Прича Соломунових 30,7-9. Зашто би неко поставио оваква питања?

Пре него што Бога нешто замолимо, важно је да будемо сигурни да имамо чврсту заједницу са Њим. Ако изговарамо лажи, тада се понашамо као да Бог, који зна све, чак и не постоји. Зато је признање греха услов за добијање опроштења (1. Јованова 1,9). Бога не можемо преварити; Он нас тачно види онаквима какви смо. Док се молимо, наше исказивање потиштености, док лежимо у праху (Плач Јеремијин 3,29), открива не само наше поштовање и понизност, већ свесност о нашој духовној огољености пред Њим.

У Причама 30,8. писац моли Бога да му не дарује ни сиромаштво ни богатство. Глагол »дати« први пут је употребљен у Библији у вези са Божјим даром хране људима (1. Мојсијева 1,29). Зато је у многим културама храна традиционално повезана са молитвом. Ова основна потреба, која нас чини зависнима од Бога који је све створио, ставља искуство молитве у срж нашег опстанка.

Две молбе које су у овом тексту изнете пред Бога немају само за циљ равнотежу људског карактера. Они се стапају ради једног циља: прославања Бога. Ако имамо премало, бићемо склони крађи и тако увредити Бога; ако имамо превише, нећемо осећати потребу за Богом, можемо чак и порећи Његово постојање. Међутим, важно је запазити да нас само ова друга могућност може раздвојити од Бога; прва ће нас вероватно држати у Његовој близини.

Господња молитва садржи у себи исту двоструку бригу: 1) »Хљоб наш потребни дај нам данас« (Матеј 6,11) и 2) »Не наведи нас у напаст« (Матеј 6,13).

Размишљајте о томе колико зависите од Бога. Како вам очување те јасне чињенице у уму помаже да растете у вери? Какве опасности нам прете када заборавимо ову зависност?

Као што је понизност добра и доноси благослове, тако је недостатак понизности страشان и доноси проклетство. Након што уздиже врлину понизности указујући на њене награде и родове, 30. поглавље Прича Соломунових јасно упозорава на опасности које проистичу из поноса.

Псовати своје родитеље (Приче 30,11.17). Агур прво спомиње ову врсту понашања зато што представља најозбиљнији чин охолости, јер деца презиру извор свог живота. Значајно је запазити да је поштовање и благосиљање родитеља једина заповест повезана са обећањем живота (2.Мојсијева 20,12; Ефесцима 6,2.3), док је смртна казна прописана за њено кршење (2. Мојсијева 21,15.17).

Самоправедност (Приче 30,12.20). Грешници који себе сматрају праведнима налазе се у рђавом стању, зато што ће остати у свом греху, верујући да су чисти и да им није потребно опроштење. Зато је признање греха толико важно у добијању опроштења (1. Јованова 1,9). Лаодикејцима, који тврде да су богати, мудри и лепо одевени (иако несвесни да су сиромашни, слепи и голи), упућен је савет да узму од Бога оно што им је потребно да би поправили своје несрећно стање у коме се налазе (Откривење 3,14-18).

»Овде су представљени људи који се поносе својим духовним знањем и преимућствима. Међутим, они нису одговорили на незаслужене благослове које им је Бог даровао. Они су показали незахвалност, побунили се против Бога и заборавили Га; а ипак се Он опходило према њима као што се Отац пун љубави, који је спреман да опрости, опходи према незахвалном и залуталом сину. Они су одбацили Његову милост, злоупотребили предности које им је пружио, омаловажили могућности које им је дао, и дозволили да потону у самозадовољство, жалосну незахвалност, плитак формализам и лицемерну неискреност.« (Елен Вајт, *Faith and Works*, стр. 83)

Презир (Приче 30,13.14). Слика оholих људи представљена у овом тексту није нимало лепа. Иако им се понос огледа на лицу, њихова охолост се ту не зауставља: она се одражава у презиру који показују према онима који су према њиховом мишљењу мање вредни од њих. Слика »кутњака« и »зуба« (Приче 30,14) указује на њихово рђаво понашање.

Размислите о томе како се опходите према другима, нарочито онима које можда сматрате мање вреднима (већина понекад гаји оваква осећања, зар не?). Како можете да исправите овакво понашање? Како можете да исказете потребну понизност?

ПОУКЕ ИЗ ПРИРОДЕ

У целом Светом писму коришћене су слике из природе ради личног поучавања духовним истинама. У овом тексту писац, такође, користећи појаве из природе, даје поуке о понизности.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 30,18,19. Шта ови стихови, такође, говоре о ограниченисти људског схватања?

Агур примећује да је многе »обичне« појаве тешко разумети. Он овде представља чудесне примере необјашњивих појава. Прве две тичу се животиња, орла који се нечујно креће небом, змије која се нечујно креће земљом. Тада указује на две људске активности: пут лађин на мору и човеков пут ка девојци. Чак и данас, поред великих научних сазнања, има толико непознаница. Колико је важно да никада не престанемо да ценимо дубину и величанственост живота. Такав став ће нам сигурно помоћи да останемо понизни пред Богом.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 30,24-28. Које друге необјашњиве појаве из природе привлаче пишчеву пажњу и дивљење?

Занимљиво је да стихови који претходе овом тексту говоре о људској лудости, охолости и пороцима. Писац затим пажњу усмерава на животињски свет, указујући на мала и кротка створења. У том оквиру користи исту јеврејску реч, која значи »мудар«, употребљену када се говорило о људима (Приче 3.13) и о Богу лично (О Јову 12,13; Псалам 104,24). Чак и данас, поред свих научних достигнућа, не можемо потпуно да схватимо понашање тих створења. Колико је више њихово понашање збуњивало мудре људе пишчевог времена. А он је заиста био мудар, зато што је један од великих показатеља мудрости признање колико заправо мало знамо, чак и о најобичнијим појавама.

Сетите се неких »најједноставнијих« појава из природе: листа на дрвету, капи воде, шкољке. Колико нас чињеница да су чак и оне обавијене велом тајне чини понизнима?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Морамо да покажемо страхопоштовање према Божјој речи. Никада не смемо да је употребљавамо у обичне сврхе нити да с њом немарно поступамо. Писмо никада не треба наводити у шалливом духу, нити га препричавати да бисмо изrekli неку духовитост. 'Све су речи Божје чисте,' сребро у ватри очишћено од земље, седам пута претопљено.'« (Приче Соломунове 30,5; Псалам 12,6) (Елен Вајт, *Васпитање*, стр. 244. оригинал)

»Христове речи народу на Гори биле су речи благослова. Срећни су они, рекао је, који препознају своје духовно сиромаштво и осећају потребу за откупљењем. Јеванђеље треба да се приповеда сиромашнима. Оно се не открива онима који су духовно горди, онима који тврде да су богати и којима ништа није потребно, већ онима који су понизни и скрушени... Господ не може учинити ништа за обновљење једног човека, све док се он, осведочен у сопствену слабост и ослобођен сваке помисли да је довољан сам себи, не потчини Божјој управи. Тада може примити дар који Бог чека да подари. Ништа није ускраћено души која осећа своју потребу. Она има неограничени приступ к Њему у коме се налази сва пунина.« (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 299.300. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Размишљајте о плану спасења и о томе шта је било потребно да бисмо били спасени. Ми смо пала бића, искварена и зла, којима само обновљење не би било довољно да нас искупи од греха. Ма колико били промењени и обновљени, та промена и обновљење не може да нас искупи. Нама је потребна замена, неко ко законски стаје на наше место и чија је праведност довољна да нас учини правима пред Богом. Шта нам та чињеница говори о томе зашто су охолост и поноситост најгори греси палих бића као што смо ми?

2. На које све начине наш живот зависи од Бога? Шта све у природи открива како Бог одржава наш живот?

3. Размишљајте о молитви у Причама Соломуновим 30,7-9. Обратите пажњу на равнотежу у тим стиховима. Како налазимо равнотежу у ономе што чинимо? Зашто је то важно?

ЖЕНЕ И ВИНО

Текстови за проучавање у току седмице: Приче 31; О Јову 29,15; Приче 8; 1. Коринћанима 1,21; Откривење 14,13.

Текст за памћење: »Не дај кријешкости своје женама, ни путова својих онима што сагиру царева. Није за царева, Лемуило, није за царева да пију вино, ни за кнезове да пију силовито пиће.« (Приче 31,3.4)

На почетку Прича Соломунових дате су очеве поуке (Приче 1,1.8; 4,1), а на крају мајчине (Приче 31,1). Име Лемуило могуће је да се односи на Соломуна; у том случају Лемуилова мајка је Соломунова мајка, и она упозорава свога сина на две највеће претње које могу да угрозе цара: вино и жене.

Вино и жене намерно су заједно споменути. Да би био успешан као владар, цар мора да буде обазрив када су у питању утицаји са којима се суочава, а ова два чиниоца могу да имају веома снажан утицај. Иако добра жена може да има благотворан утицај, алкохол увек представља невољу.

Очеве поуке у уводу Прича Соломунових односиле су се на духовно стицање мудрости. Сада, мајчине поуке у закључку баве се применавањем мудрости у свакодневном животу. Очева духовна начела немају никакву важност ако се не следе мајчини практични савети.

ЗДРАВИЦА »ЖИВОТУ«?

У многим културама пијење алкохола повезује се са животом. Људи наздрављају желећи једни другима дуг живот, иако свака чаша алкохола угрожава човеково здравље и живот. Лепо осмишљене боце, поетичне и духовите песме о алкохолу, домишљате рекламе, чак и »научна« открића подржавају оне који пију алкохол у њиховој идеји да је алкохол добар. Приче Соломунове су нас већ упозориле на ову погубну обману (Приче 23,30-35). Сада се ова тема поново јавља указујући на још већу штету коју алкохол може да учини.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 31,4.5.8.9. Како се порука из ових стихова односи на сваког Господњег следбеника, не само на цареве?

Јов на сличан начин описује себе и каже: »Око бијах слијепцу и нога хрому.« (О Јову 29,15) Исто тако, цар или они који имају средстава треба да подрже сиромашне и оне у потреби – оне који су »неми«, који немају право гласа или које нико не слуша.

Разоран утицај вина такође се огледа у мери у којој може да изопачи нечије расуђивање. Утицај алкохола довољно је рђав за обичне људе, али цара или некога на власти алкохол може да доведе у тешак положај. Цар који пије не само да заборавља уредбе и шта је исправно, већ доноси погрешне пресуде: кривац се проглашава невиним, а невин кривим.

Оно што се том приликом ставља на коцку јесте способност разликовања исправног и погрешног, добра и зла. Уздржавање од пијења алкохола представља основну мудрост, и као такво, треба да се односи на свако људско биће. Значајно је да је управо то разлог због кога се свештеницима посебно брани употреба алкохола: »Да бисте могли распознавати шта је свето шта ли није.« (3. Мојсијева 10,9.10)

Ко није био сведок разорног утицаја алкохола у животу многих људи? Како можете помоћи другима, нарочито младима?

Прочитајте текст из Прича Соломунових 31,6.7. Како треба да схватимо овај текст?

Површно читање ових стихова одаје утисак да Лемуилова мајка одобрава употребу вина или неког другог алкохолног пића у случају када особа прижељкује смрт (6. стих) или када пати од потиштености (7. стих). Међутим, такво разумевање овог текста било би у супротности не само са претходним стиховима, у којима је Лемуилова мајка управо упозорила цара на штетно дејство алкохола, већ и са општом темом Прича Соломунових, у којима се систематски и недвосмислено забрањује пијење вина.

Затим, нема нимало смисла особи која пропада понудити нешто што ће само погоршати њено здравље и стање. Понудити алкохол особи која пати од потиштености исто је као дати со особи која је изгубила воду. Ако се, као што знамо, Бог стара о нашем телу и здрављу, онда нема смисла тумачити да овај текст подстиче употребу алкохола.

Што је још важније, дубљим проучавањем употребе израза »који хоће да пропадне« откривамо да је увек повезан са безбожнима (Приче 10,28; 11,7.10; 19,9; 21,28; 28,28). Овим изразом »који хоће да пропадне«, Лемуилова мајка у ствари асоцијацијом указује на безбожнике. Што се тиче израза »који су тужна срца«, он се односи на потиштене особе (Приче 31,6), које попут безбожника постају неосетљиве и »заборављају« сиромаштво (Приче 31,7).

»Сотона је окупио пале анђеле да пронађе начин да учини највеће могуће зло људској породици. Уследио је један предлог за другим, док сотона коначно није осмислио план. Изабрао је плод винове лозе, житарице и друге намирнице које је Бог дао за јело, и претворио их у отрове који уништавају човекове физичке, умне и моралне силе, и овладавају чулима да би сотона могао у потпуности да управља њима. Под утицајем алкохола људи су спремни да изврше различите злочине. Преко изопаченог апетита свет ће се искварити. Наводећи људе да пију алкохол, сотона ће учинити да падају све ниже и ниже.« (Елен Вајт, *Temperance*, стр. 12)

»Ко ће наћи врсну жену, јер вриједи више него бисер?« (Приче 31,10)

Ко је врсна жена споменута у Причама Соломуновим 31,10? Многе чињенице показују да писац на уму није имао само побожну жену или примерну супругу. Следећи смернице многих текстова из Прича Соломунових (Приче 1,20-33; 3,13-20; 4,5-9; 8), имамо оправдане разлоге да сматрамо да »врсна жена« представља мудрост. Ова персонификација мудрости оправдана је не само зато што је јеврејска реч *chokmah*, »мудрост« именица женског рода, већ и зато што омогућава јеврејском писцу да изнесе различите практичне поуке за свакодневни живот. Мудрост није приказана као узвишени и недостижан идеал, већ као практична и приступачна жена која може постати животни сапутник.

Ово последње учење о мудрости дато је кроз прелепу песму у акростиху (сваки стих почиње јеврејским словом по абецедном реду), који се јавља и у Плачу Јеремијином и неким Псалмима.

Упоредите текст о мудрости из Прича Соломунових 8. поглавља са текстом о »врсној жени«. Које особине »врсне жене« подсећају на мудрост из осталих текстова Прича Соломунових?

-
-
-
1. Она је драгоцену и има велику вредност (Приче 31,10; 8,35).
 2. Вреднија је од бисера (Приче 31,10; 8,10.11.18.19).
 3. Она обезбеђује храну (Приче 31,14; 8,19).
 4. Снажна је (Приче 31,17.25; 8,14).
 5. Мудра је (Приче 31,26; 8,1).
 6. Хваљена је (Приче 31,28; 8,34).

Иако живимо у такозвано доба информационе технологије, и стекли много веће знање од претходних нараштаја, мало тога указује да је наш нараштај мудрији од претходних. Као што је Мартин Лутер Кинг млађи изјавио: »Управљамо пројектилима, а погрешно упућујемо људе.«

Прочитајте текст из 1. Коринћанима 1,21. Како вам ова идеја помаже да живите вером?

Врсна жена из Прича Соломунових 31. поглавља није лења; она вредно ради и веома је активна. Ова особина (Приче 31,27), која је својствена мудрима, а не безумнима (Приче 6,6; 24,33.34), веома је истакнута у овом тексту. Поље њеног деловања је свеобухватно и одређено. Бити духован не значи ленствовати или немати времена за »неважна« питања под изговором да смо заинтересовани за веома важне религијске теме (Види: Лука 16,10) Жена »ради по вољи рукама својим«. (Приче 31,13) Занимљиво је да ова изузетно духовна особа није приказана како се моли или размишља. Описана је као успешна и радна жена, попут Марте у Јеванђељима (Лука 10,38-40).

Прочитајте текстове из Прича Соломунових 31,12.15.18. Зашто жена непрестано ради?

Жена ради »свега вијека својега« (12. стих), чак и ноћу (стихови 15.18). Разлог њеног непрестаног старања је њена одговорност.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 31,20.25. Шта све обухвата њено поље рада?

Овде се осврћемо на важно питање у вези са својим радом и напорима: биће искушани временом. Само ће будућност посведочити о квалитету наших дела. Радити мудро значи радити имајући будућност на уму, не само тренутну награду.

Иако се не бави истим питањем, начело забележено у следећем тексту из Откривења веома је важно. »Благо мртвима који умиру у Господу отсад. Да, говори Дух, да почину од трудова својијех; јер дјела њихова иду за њима.« (Откривење 14,13)

Ако познајете неку посебну женску особу (супругу, мајку, другог члана породице, учитељицу, пријатељицу), како можете да покажете да цените њу и све што чини за вас?

ОНА СЕ СТАРА

Прочитајте текст из Прича Соломунових 31,26-31. Које још важне особине поседује ова жена? Зашто су оне важне за све нас, без обзира ко смо?

Као што смо видели у поуци за ово тромесечје, нагласак је стављен на употребу речи, на оно што говоримо. Ова жена позната је по својој мудрости и љубазности, које су повезане. Уосталом, зар не бисмо могли да тврдимо да је љубазност други облик мудрости, нарочито када схватимо да се мудрост не односи само на наше знање, већ и на наше речи и дела?

Запазите, такође, израз »наука блага«. Односно, љубазност није само пролазна особина која повремено сиђе с њених усана. То је наука, начело њеног живота. Какав бисмо снажан утицај извршили када би »наука блага« управљала оним што говоримо.

Прочитајте текст из Прича Соломунових 31,30. Које је важно питање овде откривено, а које често заборављамо?

Жена се често цени по спољашњем изгледу; такво мерило је плитко и површно. Библија указује колико је такав став заправо »лакомислен« и испразан. Женину праву лепоту налазимо у њеном карактеру и начину како се тај карактер одсликава у њеном животу и делима. Лепота ће проћи, карактер остаје заувек. »Велика имена међу људима су као трагови у песку, али ће неокаљани карактер остати за сву вечност.« (Елен Вајт, *Божја задивљујућа благодат*, стр. 81)

У којим областима свог живота треба да унапредите свој карактер? Добро је да се молите за то, али које практичне кораке морате предузети да бисте доживели раст?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Попуштајући недозвољеним прохтевима за вином и налазећи се под опојним утицајем истога, њихов разум био је помућен до те мере да нису били у стању да разликују свето од обичнога. Супротно изричитом Божјем упутству, обешчастили су (Надав и Авијуд) Творца подносећи обичан уместо светог огња. Походећи их својим гњевом, Бог је са Неба пустио огањ који их је на месту уништио.« (Елен Вајт, *Testimonies for the Church*, 3. свеска, стр. 295)

»Нека деца и млади из Библије науче колико Бог цени рад обичног трудбеника... Нека читају... о мудрој жени описаној у Причама, која 'тражи вуне и лана, и ради по вољи рукама својим'; која 'даје храну чељади својој и посао дјевојкама својим'; која 'сади виноград', 'кријепи мишице своје'; која 'руку своју отвара сиромашу, и пружа руке убогоне'; која 'пази на владање чељади своје, и хљеба у лености не једе'. «(Елен Вајт, *Васпитање*, стр. 217. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Зашто је потпуно уздржавање од алкохола једини исправни избор? Да ли ишта добро може да проистекне из употребе алкохола у било којој мери? Са друге стране, сетите се штете коју он често проузрокује.

2. Размишљајте о идеји да имати веће знање не значи поседовати и већу мудрост. На који начин знање без мудрости може бити још опасније него недостатак знања без мудрости? Које примере из историје прошлости можете навести у којима уочавамо колико знање без мудрости може бити штетно?

3. Размотрите особине »врсне жене«. Како се откривена начела могу применити у животу верника, без обзира на пол, брачно стање или узраст?

4. Приче Соломунове пуне су практичне мудрости. То нам говори да наша религија, са узвишеном теологијом и духовном димензијом, има своју практичну страну. Како можемо бити сигурни да не занемарујемо практичну страну вере, док тежимо да испунимо теолошку и духовну димензију?

ЈАНУАР

Анђео у бујици

1. Ч Исаја 43,2. Анђео у бујици
2. П Приче 2,8. Бог се брине, први део
3. С Приче 2,8. Бог се брине, други део

Пријатни људи пуни љубави

4. Н 1. Коринћанима 12,6,7. Књиге и музика
5. П Исаја 45,2. Од Бога, за Бога
6. У Филиљанима 4,13. »Да ли си ти дух?«
7. С Јован 13,35. Пријатни људи пуни љубави
8. Ч 1. Солуњанима 4,16. Неочекивана радост
9. П Проповедник 9,10. Поновни састанак
10. С 2. Самуилова 22,31. Један је слушао

Могућности за службу

11. Н Псалам 91,4. Збуњени лопови
12. П Проповедник 11,6. Божја књига
13. У Псалам 23,5. Препуна чаша
14. С Јован 6,47. Бог обраћа људе
15. Ч О Јову 13,15. »Користи моје руке«
16. П Псалам 119,176. План Б
17. С Лука 10,2. Могућности за службу

Преображен

18. Н 2. Петрова 3,9. Господ и покајање
19. П 1. Мојсијева 28,12. Никада сам
20. У Данило 6,27. Избавитељ
21. С Јона 3,1,2. »Устани и иди!«
22. Ч Јован 15,8. Преображен
23. П Псалам 75,1. За наше проповеднике
24. С Проповедник 11,5. Незамисливо

Вођени Светим Духом

25. Н Откривење 14,13. Верни Сведок
26. П Откривење 22,17. Вођени Светим Духом
27. У Јеремија 29,13. Отворен према истини
28. С 5. Мојсијева 31,8. Анђео пратилац
29. Ч Псалам 118,19. Отворена врата
30. П Псалам 25,2. »Бићу бољи војник!«
31. С 1. Коринћанима 3,6. Заједнички труд

ФЕБРУАР

Ново усмерење

1. Н 2. Коринћанима 5,7. Од бесмисленог до изузетног
2. П Исаија 41,10. Бог води догађаје
3. У Матеј 19,26. Ново усмерење
4. С Откривење 3,8. Отворена врата, први део
5. Ч Откривење 3,8. Отворена врата, други део
6. П Језекиљ 34,11. То је Божја ствар
7. С Јован 1,41. Породични посао

Групна молитва је моћна

8. Н Матеј 7,7. Иштите!
9. П Проповедник 11,1. Хлеб
10. У Јаков 1,3,4. Награда за истрајност
11. С Исаија 60,1. Устани!
12. Ч Матеј 18,19. Групна молитва је моћна
13. П Псалам 120,1. Мотиви библијских догађаја
14. С Матеј 13,45.46. Ход изнад земље

Мале ствари, велики благослови

15. Н Марко 1,26. Сусрет са злим духовима
16. П Матеј 13,31. Мале ствари, велики благослови
17. У Приче 16,20. Треба да буде тако
18. С 2. Коринћанима 2,17. Прогледао сам!
19. Ч Псалам 139,9.10. Колпортер почетник, први део
20. П Псалам 139,9.10. Колпортер почетник, други део
21. С Откривење 18,4. Позив

Тихи весник

22. Н Псалам 116,6. Чувар
23. П Псалам 23,4. Нећу се бојати!
24. У Исаија 52,7. Тихи весник
25. С Јеремија 33,3. Зови ме!
26. Ч Приче 3,6. У истини
27. П Приче 22,29. »...Доступно је сваком«
28. С Исаија 61,1. Ослободите затворенике

МАРТ

Светлост у тами

1. Н Матеј 24,14. Јеванђеље о Царству
2. П Исаија 9,2. Светлост у тами
3. У 1. Коринћанима 13,7. Доследност
4. С Откривење 21,4. Утеха
5. Ч 2. Тимотију 4,2. Увек спреман
6. П 2. Коринћанима 7,1. Племенити посао
7. С О Јову 42,12. Јовово искуство

Кандидат за Небо

8. Н Јован 4,35. Њиве жуте за жетву
9. П Немија 8,10. Божја благодат
10. У 2. Коринћанима 12,9. »Живеће!»
11. С Захарија 3,2. »Као главња из огња«
12. Ч Јован 16,13. Три практичне поуке
13. П Дела 9,15. Кандидат за Небо
14. С Матеј 13,31.32. То почиње са нама

Ходати вером...

15. Н 2. Коринћанима 5,7. Ходати вером...
16. П Јаков 1,25. Неопходна истрајност
17. У Псалам 19,7. Одговор на молитву
18. С Јован 8,32. Снага истине
19. Ч Исаија 58,14. Најбоља исхрана
20. П Псалам 94,9. Он чује, Он види
21. С Приче 27,10. Пријатељ

Бог зна шта је потребно

22. Н Псалам 1,3. Благо човеку
23. П Матеј 6,8. Бог зна шта је потребно
24. У Лука 6,38. Дух давања – први део
25. С Лука 6,38. Дух давања – други део
26. Ч Лука 6,38. Дух давања – трећи део
27. П Откривење 21,5. Ново стварање
28. С Марко 16,15. Исусови сарадници

Чуда благодати

29. Н Псалам 36,5. Чуда благодати
30. П Галатима 6,6. Учитељ и ученик
31. У Исаија 29,18. Глас и светлост

ЧИТАЊЕ БИБЛИЈЕ РЕДОМ

Јануар		Фебруар		Март				
1.	1. Мојс.	1-3	1.	3. Мојс.	10-12	1.	И.Навин	5-9
2.	«	4-6	2.	«	13-15	2.	«	10-12
3.	«	7-9	3.	«	16-20	3.	«	13-15
4.	«	10-12	4.	«	21-23	4.	«	16-19
5.	«	13-15	5.	«	24-27	5.	«	20-24
6.	«	16-20	6.	4. Мојс.	1-4	6.	О Суд.	1-3
7.	«	21-23	7.	«	5-7	7.	«	4-6
8.	«	24-26	8.	«	8-10	8.	«	7-9
9.	«	27-31	9.	«	11-13	9.	«	10-12
10.	«	32-34	10.	«	14-16	10.	«	13-15
11.	«	35-38	11.	«	17-19	11.	«	16-18
12.	«	39-41	12.	«	20-22	12.	«	19-21
13.	«	42-44	13.	«	23-26	13.	О Рути	1-2
14.	«	45-47	14.	«	27-29	14.	«	3-4
15.	«	48-50	15.	«	30-32	15.1.	Сам.	1-3
16.	2. Мојс.	1-3	16.	«	33-36	16.	«	4-6
17.	«	4-6	17.	5. Мојс.	1-3	17.	«	7-9
18.	«	7-9	18.	«	4-6	18.	«	10-12
19.	«	10-12	19.	«	7-9	19.	«	13-17
20.	«	13-15	20.	«	10-13	20.	«	18-20
21.	«	16-18	21.	«	14-16	21.	«	21-23
22.	«	19-21	22.	«	17-19	22.	«	24-26
23.	«	22-26	23.	«	20-22	23.	«	27-31
24.	«	27-29	24.	«	23-25	24.2.	Сам.	1-3
25.	«	30-32	25.	«	26-28	25.	«	4-6
26.	«	33-35	26.	«	29-31	26.	«	7-11
27.	«	36-38	27.	«	32-34	27.	«	12-14
28.	«	39-40	28.	И.Навин	1-4	28.	«	15-17
29.	3. Мојс.	1-3				29.	«	18-20
30.	«	4-6				30.	«	21-24
31.	«	7-9				31.1.	О Цар.	1-3

ВЕЧЕРЊЕ БОГОСЛУЖЕЊЕ У ПОРОДИЦИ

Јануар	Фебруар	Март
1. Псалам 1.	1. Псалам 29.	1. Псалам 53.
2. Псалам 2.	2. Псалам 30.	2. Псалам 54.
3. Псалам 3.	3. Псалам 31,1-14.	3. Псалам 55.
4. Псалам 4.	4. Псалам 31,15-24.	4. Псалам 56.
5. Псалам 5.	5. Псалам 32.	5. Псалам 57.
6. Псалам 6.	6. Псалам 33.	6. Псалам 58.
7. Псалам 7.	7. Псалам 34.	7. Псалам 59.
8. Псалам 8.	8. Псалам 35,1-14.	8. Псалам 60.
9. Псалам 9.	9. Псалам 35,15-28.	9. Псалам 61.
10. Псалам 10.	10. Псалам 36.	10. Псалам 62.
11. Псалам 11.	11. Псалам 37,1-19.	11. Псалам 63.
12. Псалам 12.	12. Псалам 37,20-40.	12. Псалам 64.
13. Псалам 13.	13. Псалам 38.	13. Псалам 65.
14. Псалам 14.	14. Псалам 39.	14. Псалам 66.
15. Псалам 15.	15. Псалам 40.	15. Псалам 67.
16. Псалам 16.	16. Псалам 41.	16. Псалам 68.
17. Псалам 17.	17. Псалам 42.	17. Псалам 69,1-16.
18. Псалам 18,1-15.	18. Псалам 43.	18. Псалам 69,17-36.
19. Псалам 18,16-30.	19. Псалам 44,1-12.	19. Псалам 70.
20. Псалам 18,31-50.	20. Псалам 44,13-26.	20. Псалам 71,1-14.
21. Псалам 19.	21. Псалам 45.	21. Псалам 71,15-24.
22. Псалам 20.	22. Псалам 46.	22. Псалам 72.
23. Псалам 21.	23. Псалам 47.	23. Псалам 73,1-15.
24. Псалам 22,1-15.	24. Псалам 48.	24. Псалам 73,16-28.
25. Псалам 22,16-31.	25. Псалам 49.	25. Псалам 74.
26. Псалам 23.	26. Псалам 50.	26. Псалам 75.
27. Псалам 24.	27. Псалам 51.	27. Псалам 76.
28. Псалам 25.	28. Псалам 52.	28. Псалам 77.
29. Псалам 26.		29. Псалам 78,1-14.
30. Псалам 27.		30. Псалам 78,15-28.
31. Псалам 28.		31. Псалам 78,29-42.

*Предлажемо верницима да ове шекстијове читају у
шоку вечерњеј дојслужења у својој породици.*

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ЈАНУАРУ 2015. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ				
	2.	9.	16.	23.	30.
Кладово, Неготин	16,04	16,11	16,20	16,28	16,38
Бор, Зајечар, Пирот , Струмица	16,06	16,13	16,22	16,30	16,40
Вршац , Параћин, Ниш , Лесковац, Врање, Радовиш, Кавадарци, Ђевђелија , Јагодина	16,08	16,15	16,24	16,32	16,42
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Ковин, Смедерево , Пожаревац, Смедеревска Паланка, Крушевац , Куманово , Велес	16,10	16,17	16,26	16,34	16,44
Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Београд , Аранђеловац, Крагујевац , Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Тетово, Скопље , Прилеп, Битољ	16,12	16,19	16,28	16,36	16,46
Суботица , Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Ваљево, Чачак, Нови Пазар, Ђаковица, Призрен, Охрид	16,14	16,21	16,30	16,38	16,48
Сомбор , Бачка Паланка, Шид, Срем. Митровица, Богатић, Шабац , Ужице, Беране, Пећ , Дебар	16,16	16,23	16,32	16,40	16,50
Бели Манастир, Осијек , Даљ, Вуковар, Винковци, Бијељина , Лозница, Пљевља, Колашин	16,18	16,25	16,34	16,42	16,52
Тузла, Фоча, Подгорица , Улцињ	16,20	16,27	16,36	16,44	16,54
Подр. Слатина, Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента, Добој, Сарајево , Билећа, Зеленика	16,22	16,29	16,38	16,46	16,56
Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Бос. Градишка , Нова Градишка, Зеница, Мостар , Требиње, Дубровник	16,24	16,31	16,40	16,48	16,58
Мурска Сбота, Ормож , Чаковец, Вараждин , Приједор, Бања Лука , Јајце, Метковић, Пељешац, Мљет	16,19	16,26	16,35	16,45	16,55
Марибор , Ливно, Хвар, Корчула, Птуј , Крапина, Загреб , Сисак, Дрвар	16,21	16,29	16,38	16,47	16,58
Дравоград, Словењ Градец, Рогашка Слатина, Цеље , Зидани Мост, Карловац, Слуњ, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач	16,24	16,31	16,40	16,50	17,00
Межица, Госпић , Шибеник, Вис	16,25	16,32	16,41	16,51	17,01
Јесенице, Крањ, Љубљана , Цриквеница, Крк, Раб, Паг, Задар, Дуги Оток, Биоград на мору	16,28	16,35	16,44	16,53	17,04
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Црес, Лошињ	16,29	16,36	16,45	16,55	17,05
Горица, Копер, Ровињ, Пула	16,32	16,39	16,48	16,57	17,07

Подаци из ове табеле изведени су по зимском рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ФЕБРУАРУ 2015. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	6.	13.	20.	27.
Кладово, Неготин	16,47	16,57	17,06	17,16
Вршац , Бор, Зајечар, Књажевац, Пирот	16,49	16,59	17,08	17,18
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Пожаревац, Ниш	16,51	17,01	17,10	17,20
Суботица, Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Ковин, Смедерево , См. Паланка, Јагодина, Параћин, Крушевац , Лесковац, Врање, Радовиш, Струмица	16,53	17,03	17,12	17,22
Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Београд , Аранђеловац, Крагујевац , Куманово, Кавадарци, Ђевђелија	16,55	17,05	17,14	17,24
Сомбор , Бачка Паланка, Срем. Митровица, Богатић, Шабач , Ваљево, Чачак, Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Скопље , Велес	16,57	17,07	17,16	17,26
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Призрен, Тетово, Прилеп	16,59	17,09	17,18	17,28
Тузла, Беране, Пећ, Ђаковица, Битољ	17,01	17,11	17,20	17,30
Вировитица, Подр. Слатина, Слав. Пожега, Сл. Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Колашин	17,03	17,13	17,22	17,32
Мурска Сбота, Чаковец, Вараждин , Копривница, Бјеловар, Дарувар, Бос. Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Подгорица	17,06	17,17	17,27	17,38
Марибор , Ормож, Птуј , Бања Лука , Билећа, Бар, Улцињ	17,08	17,19	17,29	17,40
Словењ Градец, Цеље , Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Јајце, Мостар , Требиње, Дубровник , Зеленика	17,11	17,21	17,32	17,42
Дравоград, Межица, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Карловац, Дрвар, Ливно, Метковић, Пељешац, Мљет	17,12	17,22	17,33	17,43
Крањ, Љубљана , Слуњ, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	17,14	17,24	17,35	17,45
Крањска Гора, Јесенице, Постојна, Цриквеница, Госпић , Шибеник, Биоград на мору	17,16	17,26	17,37	17,47
Горица, Ријека , Крк, Црес, Раб, Задар, Паг, Дуги Оток, Вис	17,18	17,28	17,38	17,45
Копер, Лошињ	17,19	17,29	17,38	17,48
Ровињ, Пула	17,21	17,31	17,40	17,50

Подаци из ове табеле изведени су по зимском рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У МАРТУ 2015. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	6.	13.	20.	27.
Кладово, Неготин	17,25	17,34	17,42	17,51
Српска Црња, Вршац , Бор, Зајечар	17,27	17,36	17,44	17,53
Сента, Кикинда , Зрењанин , Алибунар, Ковин, Пожаревац, Књажевац, Пирот	17,29	17,38	17,46	17,55
Суботица , Бачка Топола, Бечеј, Панчево, Београд , Смедерево , Смед. Паланка, Јагодина, Параћин, Ниш , Лесковац	17,31	17,40	17,48	17,57
Сомбор , Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Аранђеловац, Крагујевац , Крушевац, Врање, Радовиш, Струмица	17,33	17,42	17,50	17,59
Даљ, Вуковар, Шид, Сремска Митровица, Богатић, Шабац , Ваљево, Чачак, Краљево , Куманово, Кавадарци, Ђевђелија	17,35	17,44	17,52	18,01
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Косовска Митровица, Приштина , Скопље , Велес	17,37	17,46	17,54	18,03
Подравска Слатина, Тузла, Пећ , Ђаковица, Призрен, Тетово, Прилеп	17,39	17,48	17,56	18,05
Мурска Субота, Чаковец, Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Слав. Пожега, Слав. Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Беране, Битољ	17,48	17,58	18,07	18,17
Птуј , Ормож, Вараждин , Босанска Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Колашин , Дебар, Охрид	17,49	17,59	18,08	18,18
Марибор , Цеље, Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Бања Лука , Подгорица	17,50	18,00	18,09	18,19
Дравоград, Межица, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Јајце, Мостар , Билећа, Требиње, Зеленика , Бар, Улцињ	17,53	18,03	18,13	18,22
Словењ Градец, Карловац, Слуњ, Бихаћ, Дрвар, Ливно, Метковић, Дубровник	17,52	18,02	18,12	18,21
Јесенице, Крањ, Љубљана , Книн, Пељешац, Мљет	17,55	18,04	18,14	18,23
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Приквеница, Крк, Госпић, Шибеник, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	17,57	18,07	18,17	18,26
Горица, Копер, Црес, Раб, Паг, Задар, Биоград на мору, Вис	17,58	18,08	18,17	18,27
Ровињ, Пула , Лошињ, Дуги Оток	17,57	18,06	18,14	18,23

Подаци из ове табеле изведени су по зимском рачунању времена.